*Kivonat a Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 2026. október 21-én megtartott **rendes**, **nyílt ülésének** jegyzőkönyvéből*

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
243/2026. (X. 21.) határozata
Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának időarányos végrehajtásáról szóló tájékoztató tudomásulvételéről

A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 236/2025. (IX. 17.) határozatával elfogadott módosított tartalmú Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának időarányos végrehajtásáról szóló tájékoztatóját tudomásul veszi.

Erről értesülnek:

1. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal – Szolnok,
2. A Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottság tagjai,
3. PH Aljegyzői Osztály – helyben
4. Képviselő-testület tagjai,
5. Irattár.

Budai Lóránt sk.
polgármester

Dr. Rédei Rita sk.
jegyző

Kivonat hiteléül:
Jászberény, 2026. október 22.

(Dr. Bessenyei Lilla)
osztályvezető

Tájékoztató
Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának
időarányos végrehajtásáról

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a 263/2023. (IX. 20.) határozatával fogadta el az öt évre (2023-2028) szóló Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját**,** amely program helyzetelemzése adatgyűjtésre épülve, öt célcsoport vonatkozásában tartalmaz intézkedési terveket.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. § (4) bekezdése előírja, hogy a helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzés során feltárt helyzet esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. 2025. évben a felülvizsgálat alapján módosított Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját a Képviselő-testület 236/2025. (IX. 17.) határozatával elfogadta.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 421/2020. (IX.3) kormányrendelet meghatározza azokat a kötelező tartalmi elemeket, amik szükségesek a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő esélyegyenlőségi program elfogadásához. A Program az öt célcsoport helyzetének a bemutatásából, az ezekből megállapított és beazonosított problémák leírásából, valamint a problémák kezelése érdekében tenni kívánt intézkedésekből áll össze.

Az öt célcsoport nevesítve a következő: a mélyszegénységben élők és romák; a gyermekek; az idősek; a nők és a fogyatékkal élők.

Az elkészült Program rávilágít a helyi problémákra, javaslatot tesz a beavatkozás módjára, nevesítve azok felelőseit és a határidőket. Rangsorolja azokat a feladatokat, amelyek megvalósítása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű célcsoportok esélyegyenlőségének biztosítása érdekében. Természetesen szükséges a jövőben még egyes részterületek pontosabb feltérképezése is, így alapvető feladatként került megjelölésre az adatok további gyűjtése és azok utólagos elemzése.

Az alábbiakban az intézkedési terv mentén, az egyes célcsoportok szerint, az intézkedési tervben foglalt célok elérése érdekében tett intézkedések részeredményei kerülnek bemutatásra annak érdekében, hogy az intézkedés folyamata láthatóvá váljon.

Célcsoportok intézkedési tervei, az intézkedések megvalósításnak határideje

I. A mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A munkacsoport hét intézkedési tervet fogalmazott meg a 2023-2028-as évekre szóló Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjában, az intézkedések megvalósításának határideje: 2028.12.31.

1. Roma kulturális örökség feltérképezése
2. Közösségépítő programok folytatása
3. A térségi munkáltatók szemléletformálása, érzékenyítése
4. Hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása
5. Komplex tehetséggondozás
6. Sikeres munkaerőpiaci integráció támogatása
7. A roma közösség közösségi és kulturális programokban való aktív részvételének elősegítése, valamint a társadalmi integráció fokozása

A munkacsoport vezetője: Hamar Katalin

I. A gyermekek esélyegyenlősége

A munkacsoport három intézkedési tervet fogalmazott meg a 2023-2028-as évekre szóló Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjában, az intézkedések megvalósításának határideje: 2028.12.31.

1. Drogok fokozott megjelenésének csökkentése program folytatása
2. Közösségi tér kialakítása fiatalok számára program folytatása
3. Gyermekek veszélyeztetésének csökkentése
4. A gyermekek, különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyermekek kulturális és közösségi életben való részvétele alacsony, a programokhoz való a programokhoz való hozzáférésük korlátozott, ami hátráltatja társadalmi integrációjukat és személyes fejlődésüket.

A munkacsoport vezetője: Nagy Beatrix (Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központ)

II. A nők esélyegyenlősége

A munkacsoport egy intézkedési tervet fogalmazott meg a 2023-2028-as évekre szóló Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjában, az intézkedések megvalósításának határideje: 2028.12.31.

1. Női foglalkoztathatóság javításának folytatása
2. A nők kulturális és közösségi részvételének növelése, a közösségi kohézió erősítése és a családbarát programok fejlesztése

A munkacsoport vezetője: Verseginé Utasi Erzsébet

III. Az idősek esélyegyenlősége

A munkacsoport négy intézkedési tervet fogalmazott meg a 2023-2028-as évekre szóló Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjában, az intézkedések megvalósításának határideje: 2028.12.31

1. „Napfény teaház” létrehozása; Memória Őrző Klub program folytatása,
2. Idősellátás bővítése
3. Szociális háló fejlesztése
4. Szociális szolgáltatások fejlesztése
5. Az időskorúak kulturális és közösségi életben való részvételének növelése, a generációk közötti kapcsolatok erősítése és a társadalmi izoláció csökkentése

A munkacsoport vezetője: Krasnyánszkiné Farkas Dóra

IV. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A munkacsoport négy intézkedési tervet fogalmazott meg a 2023-2028-as évekre szóló Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjában, az intézkedések megvalósításának határideje: 2028.12.31

1. Program lehetőségek bővítése a célcsoport számára
2. Célcsoport részletes problémáinak feltárása
3. Akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése
4. Együttműködési megállapodás megkötésére vonatkozó lehetőségek keresése
5. A fogyatékkal élő személyek aktív részvételének elősegítése a kulturális és közösségi programokban, az inklúzió és a társadalmi integráció támogatása

A munkacsoport vezetője: Zámbori Éva

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás a kulturális és közösségi esélyegyenlőség vonatkozásában:

A kulturális és közösségi programok célzott bővítése, amelyek figyelembe veszik a hátrányos helyzetű csoportok sajátos igényeit és csökkentik a részvételi akadályokat. Több interkulturális, intergenerációs és befogadó közösségi esemény szervezése, valamint a helyi kommunikációs csatornák fejlesztése annak érdekében, hogy az érintett csoportok jobban érvényesüljenek a számukra releváns lehetőségekről.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum 2026. március hó 26. napján lett megtartva 14 órától a Jászberényi Polgármesteri Hivatal földszint 1-es tárgyalójában.

A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Jászberény Helyi Esélyegyenlőségi Programja a romák és mélyszegénységben élők célcsoport helyzetének bemutatását az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügyi ellátás, a lakhatás és a társadalmi integráció dimenziójában vizsgálja. A Program hangsúlyozza, hogy bár van közös metszet a romák és a mélyszegénységben élők között, azonban kiemeli a két csoport közötti különbségeket annak érdekében, hogy valós képet kapjunk a célcsoport település életében betöltött helyzetéről. Mindkét csoport eseténben jellemző a szegénység és a társadalmi kirekesztődés jelenléte, azonban a romák gyakran súlyosabb mértékű diszkriminációnak vannak kitéve, mint a nem roma mélyszegénységben élők, amely kihat az egészségügyi ellátásra, az oktatási lehetőségekre, a munkaerőpiaci részvételre és a társadalmi integrációra. Mind a romák, mind a mélyszegénységben élők számára korlátozottak lehetnek az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, amely sérülékenységhez vezethet mindkét csoport esetében.

A tartós munkanélküliség különösen sújtja azokat a roma nőket, akik a korai gyermekvállalás okán fejezik be a megfelelő végzettség megszerzése előtt az iskolai tanulmányaikat. A legtöbb család esetében a stabil munkahely is hiányzik, sokan élnek alkalmi, illetve időszakosan végezhető munkákból, melyek megnehezítik a kiszámítható, hosszútávon tervezhető életvezetés kialakítását. Jellemző az illegális munkavégzés, amely idényjellegű mezőgazdasági munkát, valamint építőipari munkát jelent azoknak a férfiaknak, akik vállalják, a főleg Budapestre történő napi szintű ingázást. Az alacsony jövedelem és a tartós munkanélküliség megnehezíti a roma közösség számára a megfelelő lakáskörülmények megteremtését.

A célcsoportot érintően a 2023-2028-as időszakra vonatkozó intézkedési tervben foglaltak megvalósítását támogatta az **EFOP-1.5.3-16-2017-00019 számú, „Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben”** című, konzorciumi partnerségben megvalósuló pályázat. A projekt alapvető célja a társadalmi felzárkózás érdekében a területi különbségek csökkentése, a minőségi humán közszolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése, valamint a konzorciumi települések helyi esélyegyenlőségi programjaiban szereplő esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítása.

A pályázat kiindulópontja**,** hogy a foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési programokban az intézkedéseknek el kell érniük a leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportokat is. Alapvető cél a nyílt munkaerő-piacra nem, vagy csak nehezen bevonható csoportok munkaerő-piaci eszközökben való részvételének és a munkaerő-piacon való megjelenésének elősegítése. A munkaerő-piaci programok potenciális célcsoportjába tartozó személyek egy része esetében a képzésben vagy foglalkoztatásban való részvétel csak speciális, elsősorban szociális és egészségügyi szolgáltatásokkal együttesen, vagy ezek igénybevételét követően válik lehetővé. A megszerzett vagy felfrissített képességek és ismeretek által a bevont személyek képessé válnak becsatlakozni magasabb végzettséget adó képzésekbe, illetve foglalkoztatási programokba.

A fentiekben megfogalmazott célok elérésére kidolgozott szolgáltatáscsomag a célcsoport tagok részére olyan komplex szolgáltatást nyújtott, amely egyszerre tartalmazza a foglalkoztathatóság javítását célzó programelemeket, valamint a személyre szabott szociális és egészségügyi szolgáltatásokat. A program kiszélesíti a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által nyújtott szolgáltatási kört, ezáltal a leghátrányosabb helyzetűeknek segíti elő az elhelyezkedést, esetleg a belépést a nyílt munkaerőpiacra átvezető programokba. A program megvalósítása során lehetőség nyílt a munkaerő-piaci integráló programok eszközrendszerének összehangolására, valamint komplementer szolgáltatások biztosításával a célcsoport számára komplex esetkezelés biztosítására. Az egyes célcsoporttagoknak nyújtott szolgáltatások a fejlesztési folyamat során egymásra épültek, ezáltal is elősegítve a munkaerő-piaci programok eredményes befejezését.

„A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának javítását támogató szolgáltatás-csomagok kialakítása, megerősítése" kapcsán, illeszkedve az intézkedési tervben meghatározott célokhoz, az alábbi feladatok kerültek megvalósításra:

317 fő – hátrányos helyzetű személy vonatkozásában egyéni fejlesztési tervet készítettek a Jászberényi Család és Gyermekjóléti Központ munkatársai a munkaerőpiaci integráció elősegítésére. A fejlesztési terv elkészítése során feltérképezésre került a bevont személy iskolai végzettsége, valamint a munkaerőpiaci célja és meghatározásra került a cél eléréséhez vezető út. Összeállításra került a lehetséges fejlesztési tevékenységek listája, amely részletesen tartalmazta a fenti pályázat tevékenységeit az egyes programelemek szinergiája miatt. A fejlesztési naplót környezettanulmány egészítette ki, amely innovatív módon épített a válaszadó önreflexiójára: vizsgálat tárgyát képezte a lakhatási és vagyoni helyzet, illetve azok a problémák, amelyek gátat szabnak az eredményes álláskeresésnek (pl gyermekelhelyezés, betegség). Ugyanakkor megbeszélésre került a problémák forrása és a megoldásban segítő személyek, szervezetek is. Szintén vizsgálat tárgyát képezte a válaszadó kapcsolati hálója, azok az intézmények, amikkel rendszeres kapcsolatban áll. A fejlesztési tervben problémafa is készült, amely segítségével feltárhatók azok az ok-okozati összefüggések, amelyekből láthatóvá válnak, hogy milyen problémákkal néz szembe a család a hétköznapokban. A család szintén vizsgálat tárgyát képezte: külön fejlesztési tevékenység került megfogalmazásra azokra a családtagokra, akik bevonását a célszemély is szükségesnek tartott.

Kidolgozásra került az foglalkoztathatósághoz kapcsolódó kompetenciák felmérésének módszertana. Ezen kompetenciáknak a fejlesztése kulcsfontosságú a versenyképesség és a foglalkoztathatóság szempontjából, mivel a strukturális változások, mint a globalizáció és a technológiai fejlődés egyre magasabb és a munkaerőpiac igényeinek mindinkább megfelelő készségeket igényel a termelékenység növekedése és a munkahelyek biztosítása érdekében. Az oktatási és képzési rendszereknek olyan készségeket kell fejleszteniük, melyek segítségével a munkavállaló képes megfelelni a potenciális munkáltatók által támasztott követelményeknek.

A Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központ mentorai végezték el az útmutató alapján a kompetenciamérést az egyéni fejlesztési tervekhez kapcsolódóan. Az egyéni kompetenciák felmérésével hozzájárultunk a munkát megelőző időszak előzetes szocializációs folyamatához, amely magába foglalta a munkába állás tudatos előkészítését, a pályaválasztási tanácsadást, a munkaerő-piaci információk átadását és a tudatos felkészülést. Az egyéni képességek tudatosítása elősegítette a pályaorientációt és az esetleges pályamódosítás kezdeményezésében is fontos szerepet játszott. A kompetenciamérés komplex folyamat, amelyben a résztvevők aktív szerepet vállaltak: az egyes kompetenciacsoportok feltérképezése és azonosítása után közösen került összeállításra a munkaerőpiaci elhelyezkedés szempontjából fontos kompetencialista. A szakképzett tréneri irányítás, a feladatok sokfélesége által a programban részt vevők segítséget, iránymutatást kaptak az önéletrajz és a motivációs levél megírásához, amelyekben a kompetenciák szerepeltetése kulcsfontosságú.

Tekintettel arra, hogy a projekt kiemelt célcsoportját jelentő, munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű lakosok rendkívül változatos képet mutattak a kompetenciák terén, differenciált megközelítést

dolgoztunk ki. Standard kérdőíves felmérés helyett a módszertant minden esetben az egyes csoportok igényeihez igazítottuk. A kompetenciamérés középpontjában az önreflexió állt, annak tudatosítása, hogy milyen belső értékek mentén induljon el az álláskeresés folyamata. A feladatok segítségével olyan mintapanelek kerülnek kidolgozásra, amelyek könnyen beilleszthetők a későbbi önéletrajz és motivációs levél szerkezeti egységébe.

A munkaerőpiaci integrációt elősegítő szolgáltatásokat úgy valósítottuk meg, hogy szakszerű gyermekfelügyeletet biztosítottunk a kisgyermekkel érkező nők számára. Az egyéni fejlesztési terv és a kompetenciamérés eredménye alapján az alábbi 18 órás foglalkozásokba kerültek bevonásra a hátrányos helyzetű személyek:

- Álláskeresési technikák elsajátítása 3 x 6 óra
- Munkaszocializációt és csoportmunkában történő együttműködést elősegítő 3 x 6 óra
- Önálló életvezetési technikák 3 x 6 óra

A fenti programok kiegészítéseként álláskeresési klub és egyéni tanácsadás működött heti rendszerességgel a Jászberény, Kossuth Lajos u. 58. szám alatti multifunkcionális közösségi térben. Az egyéni álláskeresési tanácsadás olyan személyek bevonását célozza, akik csoportos foglalkozások keretében nem tudtak megnyílni társaik előtt, illetve akik problémája aktívabb beavatkozást igényelt.

A munkára való képességet javító intézkedések a meglévő és a térségbe érkező, új munkáltatók munkaerő bázisának folyamatos minőségi biztosítása érdekében munkavállalásra felkészítő tréninget, valamint bizalomépítési és életvezetési tréninget tartottunk összesen 300 célcsoporttag részére. A fenti intézkedésekkel párhuzamosan 4 alkalommal került megszervezésre érzékenyítő, szemléletváltó foglalkozás munkáltatóknak. A térségi munkáltatók, a vállalatok HR munkatársai, valamint munkaerő-közvetítő cégek személyes megkeresés útján kaptak meghívót a programra, melynek célja a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok élethelyzete iránti érzékenység erősítése. A programelemre előadóként kapott felkérést Fazekas László, a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság esélyegyenlőségi referense, valamint Jászberény Városi Önkormányzat esélyegyenlőségi referense.

A pályázat során a hátrányos helyzetű (főként roma) lakosság aktív bevonására és részvételére építő szakmai és családi napok kerültek megszervezésre, amelyek a közösségépítés és hagyományőrzés mellett számos, ingyenesen igénybe vehető szolgáltatás helyszínen történő biztosítását tette lehetővé a célcsoport számára. A programelem során a résztvevők igénybe vehették az ingyenes jogi tanácsadást, adósságkezelési és pénzgazdálkodási tanácsadást, gyermeknevelési – és gyermekrehabilitációs tanácsadást. A Jászberényi Családsegítő-és Gyermekjóléti Szolgálat mentorként meghívott munkatársai bevonták a résztvevőket a pályázaton belül megvalósuló mentorálási programba. A Neszűrben található Öregerdei Gyermektábor kiváló lehetőséget adott a közösségi programok megtartására.

Az intézkedési tervben megfogalmazott célok jövőbeni sikeres megvalósítását biztosítja önkormányzatunk TOP_Plusz-3.1.2-21 „Szociális célú városrehabilitáció” című felhívásra benyújtott pályázata. A Magyar Államkincstár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatósága 178 000 000 Forint összegű támogatást ítélt meg a „Szociális célú városrehabilitáció a Neszűri szegregátum területén” című, konzorciumi partnerségben megvalósuló pályázatunknak.

A fenti projekt célja az olyan szakmaközi együttműködésen alapuló, innovatív módszereket alkalmazó fejlesztések megvalósítása a település szövetéből kiszakadni látszó Neszűr városrészen, amelyek lehetőséget adnak a közösségi és az egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtésére és az előítéletek csökkentésére. A projekt átfogó célja a helyi sajátosságok figyelembevételével az akcióterületen mélyszegénységben élők társadalmi integrációja, a marginalizált közösségek csökkentése, valamint élethelyzetének, egészségügyi helyzetének javítása.

A megvalósítani kívánt tevékenységek úgy kerültek kiválasztásra és kidolgozásra, hogy azok elősegítsék a HEP intézkedési tervének megvalósulását. A romák és mélyszegénységben élők esetében

beazonosított problémaként jelentkezik a munkanélküliek számának folyamatos emelkedése. Különösen magas a célcsoporton belül a női munkanélküliek aránya. Esetükben célként fogalmazódik meg az álláskeresési ismeretek bővítése, valamint a foglalkoztathatóság elősegítése. A pályázati tartalom központi eleme a célcsoport társadalmi integrációját elősegítő közösségi programok, amelyek az esélyegyenlőség jegyében kerültek kidolgozásra. A roma kulturális hagyományok szerves részét képezik a város történek. Az értékes tudás generációról generációra történő átörökítése, valamint az eltérő kultúrák egymáshoz közelítése szintén kulcsfontosságú a projektidőszakon átívelő programsorozat tekintetében.

A kidolgozásra kerülő tevékenységek az elszigetelt városrészen élő lakosok aktív bevonásával, a célcsoport egészét lefedő előzetes igényfelmérés eredményei alapján került összeállításra. A roma lakosok elérése és bevonása különleges figyelmet és érzékenységet igényel, hiszen gyakran előfordul, hogy a romák bizalmatlanok az önkormányzat által szervezett közösségi programokat illetően. Az egyes tevékenységelemek kiválasztása során meghallgattuk a roma közösség tagjait, amely elősegítette, hogy a programok valóban tükrözzék a helyi cigányság szükségleteit és prioritásait, ezáltal növelve az egyes tevékenységek elfogadottságát. A helyi kulturális, közösségfejlesztési folyamat tevékenységelemei a roma értékek és hagyományok figyelembevételével kerültek kiválasztásra.

A helyi roma civil szervezetek és roma nemzetiségi önkormányzatok aktív szereplői a tervezési és a megvalósítási folyamatoknak, amely növeli annak esélyét, hogy a programok helyi kontextusban relevánsak legyenek és reflektálni tudjanak a roma közösség eltérő kulturális igényeire. A célcsoport bevonásának kiemelkedően fontos lépése a romák megfelelő tájékoztatása a tervezett programokról annak érdekében, hogy megértsék az egyes programelemek célját, előnyeit és tisztában legyenek a részvétel lehetőségével. A szegregátumban és a peremterületen élő romák folyamatos mentorálást kapnak annak érdekében, hogy elősegítsük részvételüket a programokban.

A helyzetelemzés, valamint a neszűri akcióterületen zajló reprezentatív felmérés eredményeként az alábbi specifikus célok kerültek kijelölésre a projektben:

- A közösségi és egyéni szintű integráció feltételeinek megteremtése céljából a helyi közösség fejlesztése, kulturális örökségének megismertetése.
- A célcsoport tagjainak folyamatos mentorálása a társadalmi beilleszkedés elősegítésére és az iskolai teljesítmény előmozdítására.
- Az alacsony iskolázottságú célcsoport képzésének és foglalkoztatásának elősegítésre munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok.
- A hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének javítása a családok egységének erősítésével, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő családok integrációjára.
- A szegénység családon belüli átörökítésének megakadályozása a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése.
- Egészséges életmód elősegítése a helyes egészségmagatartás kialakítására.
- Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása az ügyintézés elősegítésére a hiányzó szakértelem helyben történő átadására.
- Bűnmegelőzéssel, felelős állattartással kapcsolatos szemléletváltás.

A projekt megvalósítási helyszíne a Neszűr 0-1-2 dűlője, ahol a Központi Statisztikai Hivatal igazolása alapján lehatárolásra került a pályázati tartalommal érintett kiegészítő jogosultsági terület, amelyben a szegregációs mutató (a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. A pályázati felhívás a szegregációval érintett lakóterület igazolására a 2011-es népszámlás adatainak felhasználásával adott lehetőséget, amely a helyszíni szociális munka megkezdését követően aktualizálásra kerül.

A pályázat két pilléren nyugszik, a foglalkoztatást elősegítő programokon, valamint a közösségi integrációt elősegítő programokon. A két pillér közötti szinergiát a kiegészítő jogosultsági területet

lefedő folyamatos szociális munka teremti meg, melynek során 77 fő részére készül egyéni és családi fejlesztési terv.

A fenti projekt támogató csoportjának ülésére 2026. május hó 11. napján került sor. A fórum célja a projekt szakmai előrehaladásának bemutatása volt, különös tekintettel a helyszíni szociális munka eddigi tapasztalatainak összegzésére, valamint a projekt keretében megvalósuló programelemek és azok szakmai tartalmának ismertetése.

A rendezvény során bemutatásra kerültek a továbbá projekt szakmai megvalósítói és a megvalósításban részt vevő szakmai stáb tagjai, akik közvetlen szerepet vállalnak a társadalmi együttműködés, a közösségi jelenlétet és a felzárkóztatási folyamatokat támogató tevékenységek koordinálásában és megvalósításában.

A találkozó kiemelt célja, hogy a projekt szakmai szemlélete, tervezett tevékenységei és a hosszú távú célkitűzései szélesebb körben is ismertté váljanak, valamint lehetőséget biztosítsanak a szakmai párbeszédre és az együttműködési lehetőségek erősítésére.

A Competence LISZT Erasmus+ projekt keretében megvalósuló Fiatalok és Döntéshozók Találkozója című rendezvény 2026. június hó 12. napján került megrendezésre, amely lehetőség a kötetlen beszélgetésre és kapcsolatépítésre. Az elmúlt hónapokban fiatalok dolgoztak együtt, új tapasztalatokat szereztek, kérdéseket vitattak meg és közösen gondolkodtak olyan témákról, amelyek részvételéről, az együttműködésről és a közösségekről szólnak. A találkozó lehetőséget teremt arra, hogy a programban részt vevő fiatalok és döntéshozók személyesen találkozzanak, megosszák egymással tapasztalatikat és kötetlen formában folytassanak eszmecserét.

A kulturális és közösségi fejlesztések, a roma közösség közösségi és kulturális programokban való részvételének elősegítése, valamint a társadalmi integráció fokozása

Jászberényben számos kulturális és közösségi program elérhető, amelyek minden társadalmi csoport számára nyitottak. A városban működő művelődési intézmények, könyvtárak, közösségi házak és egyéb kulturális helyszínek változatos programokat kínálnak, amelyek célja a helyi identitás erősítése és a közösségi kohézió elősegítése. A mélyszegénységben élők és a roma közösség részvétele ezekben azonban korlátozott. A kulturális és művelődési intézmények, valamint a közösségi események lehetőséget biztosítanak a társadalmi kapcsolatok építésére, de kevésbé igazodnak a hátrányos helyzetű csoportok sajátos igényeihez. Az ilyen programok kommunikációja sem mindig éri el őket, ami tovább nehezíti a részvételüket.

A város közösségi infrastruktúrája jól kiépített, és az elmúlt években több beruházás is hozzájárult a kulturális terek fejlesztéséhez. Az önkormányzat és civil szervezetek együttműködésében egyre több olyan kezdeményezés indult, amely a hátrányos helyzetű csoportok bevonását célozza. Ugyanakkor a mélyszegénységben élők és a roma közösség számára ezek elérhetősége több szempontból is korlátozott. A közlekedési nehézségek miatt a peremkerületekben élők nehezebben jutnak el a központi kulturális és közösségi terekbe. A tömegközlekedés menetrendje nem minden esetben igazodik az események időpontjaihoz, ami további akadályokat jelent.

A jelenlegi programkínálat folyamatosan bővül, és egyre több kezdeményezés célozza a hátrányos helyzetű csoportokat. Az önkormányzat és a helyi szervezetek számos olyan programot indítottak, amelyek kifejezetten a roma kultúra megőrzésére és bemutatására összpontosítanak. Az interkulturális események, amelyek lehetőséget adnak a többségi társadalommal való kapcsolatteremtésre, egyre gyakoribbak. Ugyanakkor még mindig kevés az olyan esemény, amely közvetlenül célozná a mélyszegénységben élőket és a roma közösséget, és biztosítaná számukra az aktív részvétel lehetőségét. A meglévő támogatások, mint a kedvezményes belépők vagy ingyenes foglalkozások, nem minden esetben jutnak el az érintettekhez, ami csökkenti ezek hatékonyságát.

A jelenlegi kulturális és közösségi kezdeményezések egyre több lehetőséget biztosítanak a mélyszegénységben élők és a roma közösség számára, de még mindig van tér a fejlődésre. Az önkormányzat és a civil szervezetek egyre szorosabb együttműködésben dolgoznak azon, hogy a programok szélesebb körben elérhetőek legyenek, és jobban igazodjanak a hátrányos helyzetű csoportok igényeihez. A közösségi vezetők és mentorok szerepének erősítése elengedhetetlen lenne az integrációs folyamatok sikerességéhez. Az olyan kezdeményezések, amelyek mentorhálózatokat hoznak létre, és segítik a kulturális és közösségi programokhoz való kapcsolódást, jelentősen hozzájárulhatnak a társadalmi részvétel erősítéséhez. Az inkluzív programok szélesebb körben történő elérhetősége további fontos területe lehet a kulturális integráció előmozdításának.

A „Helyi humán fejlesztések a Jászberényi kistérségben” című projekt kapcsolódása

A TOP_PLUSZ-3.1.3-23-JN1-2024-00001 azonosítószámú „Helyi humán fejlesztések a Jászberényi kistérségben” című projekt a Jászság településeinek társadalmi kohézióját és népességmegtartó erejét erősítő, hosszú távon fenntartható közösségfejlesztési folyamat kialakítását szolgálja. A program kiemelt figyelmet fordít a sérülékeny társadalmi csoportok szükségleteire, az esélyegyenlőség előmozdítására, a társadalmi integrációra és a humán szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésre. Jászberény belterületén a közösségfejlesztés a helyben élők bevonására épül, a tervezést közösségi interjúk, beszélgetések és felmérések alapozzák meg. A projekt ezzel közvetlenül támogatja a Helyi Esélyegyenlőségi Program közösségépítésre, a roma kulturális örökség megőrzésére és a hátrányos helyzetű lakosság társadalmi részvételének erősítésére irányuló céljait.

A roma és hátrányos helyzetű célcsoportok aktív bevonását külön inkluzív programelemek segítik. A projektben négy Roma kulturális fesztivál, két, fiatal roma zenészek részvételével megvalósuló Roma Jazz klubkoncert, valamint egy befogadó jellegű Roma kulturális koncert tervezett. A rendezvények a roma gasztronómia, zene, tánc és nyelvi hagyomány bemutatásán keresztül teremtenek közös élményt és párbeszédet a helyi lakosság körében. A bevonást személyes megkeresések, közösségi beszélgetések és részvételi fórumok támogatják, az elérésben az önkormányzat esélyegyenlőségi referense és a helyi nemzetiségi önkormányzat is közreműködik.

Idősek esélyegyenlősége

(tájékoztató a munkacsoport beszámolóiból és a HEP Fórum jegyzőkönyveiből készült)

1. „Napfény Teaház" létrehozása; Memória Őrző Klub program folytatása

A korábban működő „Memóriaőrző Klub" a Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézményben nagyon hasznosnak bizonyult. A tagok a szakmai előadások, segítségnyújtás mellett erősíthették egymást. Egy-egy tea, kávé, pogácsa mellett tudtak tapasztalatokat cserélni. A közös témák, a demencia, közelebb hozta a tagokat, akik között értékes barátságok szövődtek. Újra indult sikeresen az „Alzheimer Cafe" elnevezésű rendezvénysorozat 2023 szeptembere óta folyamatosan tart. Havonta egy alkalommal az Idősek Klubjában sikeresen zajlik. Sok az érdeklődő.

A Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény – a Jászberény Városi Önkormányzat és a Jászberényi Szent Erzsébet Kórház együttműködésével – Alzheimer Cafe néven programsorozatot indított. Az Alzheimer kór és egyéb demenciák előfordulása, gyakorisága növekszik, a társadalom valamennyi tagját, közvetve vagy közvetlenül érinti. A betegség a családtagokra, a szociális és egészségügyi intézményekre egyformán növekvő terhet ró. A probléma társadalmi ismertsége, elfogadottsága igen alacsony, kevés az elérhető szolgáltatás, kevés az ismeret és sok a tabu. Az Alzheimer Cafe egy olyan, világszerte létező, segítő közösségi forma, amely már több helyen sikeresen működik.

2. Idősellátás bővítése

Hosszú a várólista a szociális intézményekben, már az étkeztetés és a házi segítségnyújtás terén is. Fejleszteni kell az idősellátást. Megvalósulásra váró intézkedési terv.

3. Szociális háló fejlesztése

Az Alzheimer-séta megrendezésre került a Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény részéről, az elmúlt évben is. Végre újra a városban – a Promenádnál – lehetett megtartani, nem „csak" az intézmény kertjében.

Az 50 órás közösségi szolgálat teljesítése keretében a jászberényi oktatási intézmények tanulói örömmel várták, hogy találkozhassanak az idősekkel. Az elmúlt években a világjárvány miatt, erre nem volt lehetőség.

Jászberényben, az iskolák mellet az óvodák is évente több alkalommal lehetőséget biztosítanak arra, hogy kicsik és nagyok egy-egy felejthetetlen napot tölthessek el együtt, ami a jó hangulat és a társaság miatt egyre vonzóbb.

A Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézményben jártak a helyi Palotásy János Zeneiskola növendékei és a városban működő művészeti nevelés más területéről érkező diákokkal közösen szereztek örömet a lakóknak.

4. Szociális szolgáltatások fejlesztése

A Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény két szolgáltatása is – az idősek nappali ellátása, és a fogyatékkal élők nappali ellátása -, számtalan lehetőséget biztosít arra, hogy a fiatalok és idősek „egymásra találjanak".

A Szociális infrastruktúra fejlesztése Jászberényben című, a TOP_PLUSZ-3.3.2-21-JN1-2022-0007 azonosítószámú projekt keretében a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosító eszközöket lecseréltük. Az újonnan beszerzett 130 db segélyhívó készülék egyetlen gomb megnyomásával indít hívást, mely vészhelyzet esetén nagy segítséget jelent. A segélyhívó alkalmas a kétoldalú kommunikációra, mint egy mobiltelefon, a készülékbe helyezett SIM kártya, illetve a készülékbe szerelt

mikrofon és hangszóró segítségével. A bejövő hívások fogadásához nincs szükség a gondozott/használó közreműködéséhez. A készülékbe szerelt automata kihangosító rendszernek köszönhetően, a segélyhívó rövid csörgést követően magától fogadja a hívást, könnyebbé téve a segélykérő helyzetét. Vészhelyzet esetén sokkos állapotba kerülhet a szervezet, ilyenkor a legegyszerűbb, ha magától indít riasztást a segélyhívó, a készülékbe helyezett elesés érzékelő funkció segítségével.

5. *A kulturális és közösségi fejlesztések helyzete, az időskorúak kulturális és közösségi életben való részvételének növelése, a generációk közötti kapcsolatok erősítése és a társadalmi izoláció csökkentése*

Jászberényben az idősek számára számos kulturális és közösségi program érhető el, amelyek célja az aktív időskor támogatása és a társadalmi elszigeteltség csökkentése. A városban működő nyugdíjasklubok, civil szervezetek és szociális intézmények folyamatosan szerveznek különféle eseményeket, amelyek lehetőséget teremtenek a generációk közötti kapcsolatok erősítésére és a közösségi életben való aktív részvételre. Az Idősügyi Tanács működése, a Memória Őrző Klub, valamint a különböző egészségmegőrző és mentális jólétet támogató programok mind hozzájárulnak ahhoz, hogy az időskorúak élettel teli közösségben érezhessék magukat.

A város közösségi infrastruktúrája megfelelő alapot biztosít az idősek számára elérhető szolgáltatásokhoz és programokhoz, ugyanakkor bizonyos kihívások továbbra is fennállnak. Az időskorú lakosság jelentős része saját otthonában tölti mindennapjait, és gyakran csak korlátozottan vesz részt a kulturális és közösségi életben. Ennek egyik fő oka az egészségi állapotukból és mobilitási nehézségeikből fakadó akadályok, valamint az, hogy a programok helyszínei nem mindig esetben megközelíthetők számukra. Bár az önkormányzat és civil szervezetek rendszeresen szerveznek közösségi eseményeket, a fizikai akadálymentesítés további fejlesztésére van szükség annak érdekében, hogy az idősek számára még elérhetőbbé váljanak ezek a lehetőségek.

Az informatikai jártasság fejlesztése egyre fontosabb szerepet kap az időskorú lakosság életében. A városban több program is indult, amelyek célja az idősek digitális készségeinek fejlesztése, különösen az online ügyintézés, kapcsolattartás és információszerzés terén. Az önkormányzat támogatásával működő programok, valamint a helyi szociális intézmények által szervezett informatikai tanfolyamok hozzájárulnak ahhoz, hogy az idősek könnyebben eligazodjanak a digitális világban, ami különösen fontos az egyedül élő, magányos idősek számára.

A generációk közötti programok is egyre nagyobb szerepet kapnak a város kulturális és közösségi életében. Az iskolák és nyugdíjasklubok közötti együttműködések lehetőséget biztosítanak az idősek számára, hogy aktív szereplői legyenek a helyi közösségnek. A diákok bevonásával szervezett önkéntes programok, például az idősek számára nyújtott segítségnyújtási kezdeményezések vagy a közös kulturális programok mind hozzájárulnak az idősek társadalmi szerepének megerősítéséhez.

Bár a városban számos pozitív kezdeményezés működik, továbbra is szükség van a kulturális és közösségi lehetőségek bővítésére, különösen azok számára, akik fizikai, anyagi vagy egyéb akadályok miatt nehezen tudnak részt venni a programokon. A közösségi terek akadálymentesítése, a digitális készségek fejlesztése és az idősek igényeire szabott kulturális és közösségi programok további fejlesztése hozzájárulhat ahhoz, hogy az időskor ne az elszigetelődésről, hanem az aktív és tartalmas életről szóljon.

A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
(tájékoztató a munkacsoport beszámolóiból és a HEP Fórum jegyzőkönyveiből készült)

1. Program lehetőségek bővítése a célcsoport számára

A Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény Fogyatékkal Élők Nappali Ellátása együttműködik több szervezettel is. A Kék séta megrendezésre került, kirándulások, nyaralások vannak részükre biztosítva, akár szülővel, de akár nélkülük is.

Az idei kérdőív készítése során tekintettel voltunk erre az intézkedési tervre is.

2. Célcsoport részletes problémáinak feltárása

Az intézkedési terv megoldási javaslatainak kidolgozása folyamatban van. Civil szervezetekkel való kapcsolatfelvétel fontos.

Az idei kérdőív készítése során tekintettel voltunk erre az intézkedési tervre is.

3. Akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése

Megvalósulásra váró intézkedési terv. Felmérés javasolt, hogy hol lenne szükség még akadály mentesítettség kiépítésére. (Szövetkezet úti csomópont járdaszigeténél)

4. Együttműködési megállapodás megkötésére vonatkozó lehetőségek keresése

Folyamatban lévő intézkedési terv.

5. A kulturális és közösségi fejlesztések helyzete a fogyatékkal élők szempontjából, aktív részvétel elősegítése, az inklúzió és a társadalmi integráció támogatása

Jászberényben számos kulturális és közösségi program érhető el, amelyek a fogyatékkal élő személyek számára is nyitottak, és egyre nagyobb hangsúlyt kap az akadálymentesítés, valamint az inkluzív programok bővítése. Az önkormányzat és civil szervezetek több olyan kezdeményezést indítottak, amelyek elősegítik a fogyatékkal élők társadalmi integrációját és részvételét a közösségi életben. A város különös figyelmet fordít az épített környezet fejlesztésére, így több közintézmény és szolgáltató épület akadálymentesítetté vált az elmúlt években, és a közlekedési infrastruktúra fejlesztése is folyamatosan napirenden van.

A városban működő kulturális intézmények, könyvtárak, közösségi házak és egyéb létesítmények igyekeznek biztosítani a fogyatékkal élő személyek számára is elérhető programokat. Az inkluzív közösségi események, mint például az autizmussal élők számára szervezett „Kék séta”, vagy a Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesülete által megrendezett kulturális találkozók lehetőséget nyújtanak a fogyatékkal élők számára, hogy aktívan részt vegyenek a közösségi életben. Az említett művészeti programok nemcsak szórakozási lehetőséget biztosítanak, hanem segítik a társadalmi szemléletformálást is.

A kulturális és közösségi beavatkozások terén továbbra is szükséges az inkluzív programok fejlesztése és bővítése. A meglévő programok elérhetőségének és kommunikációjának javítása kulcsfontosságú annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő személyek számára is könnyebben elérhetővé váljanak ezek a lehetőségek. Az olyan helyi civil szervezetek, mint a Fogódzkodó Egyesület és az önkormányzat közötti együttműködés megerősítése hozzájárulhat ahhoz, hogy több, kifejezetten a fogyatékkal élők igényeire szabott program valósuljon meg.

2026. június hó 1-jén a Helyi Esélyegyenlőségi Program keretében működő fogyatékos személyek munkacsoport, mint szakmai munkacsoport javaslatára kettő intézkedési terv került feltüntetésre a Programban. **„Program lehetőségek bővítése a célcsoport számára" és a „Célcsoport részletes problémáinak feltárása" intézkedési tervek.**

Az alábbi intézménye/szervezettől kérte az önkormányzat, hogy nyújtson segítséget a HEP fogyatékos személyek munkacsoportja számára egy kérdőív kitöltésében az intézkedési tervek megvalósulása érdekében kiértékelésre kerüljenek. A kitöltés 2026. augusztus hó 14. napjáig szólt, majd szeptember hó 16. napjáig meghosszabbításra került.

- **Maci Alapítványi Óvoda**
- **Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény-Fogyatékkal Élők Nappali Ellátása**
- **Szent István Körúti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola**
- **Fogódzkodó Egyesület**
- **Helyet Alapítvány-Albatrosz Fogyatékkal Élők Nappali Ellátása**
- **Olajág-Jász Mozgássérültek Közhasznú Egyesülete**

A kérdőív **Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjá**hoz igazodva a Jászberényben élő fogyatékos személyek, lakosság helyzetét, szükségleteit, igényeit kívánja feltérképezni. A kérdőív kitöltése **önkéntes, anonim módon** történt. Az adatokat **bizalmasan kezeltük**, csak adatgyűjtés céljára használtuk fel.

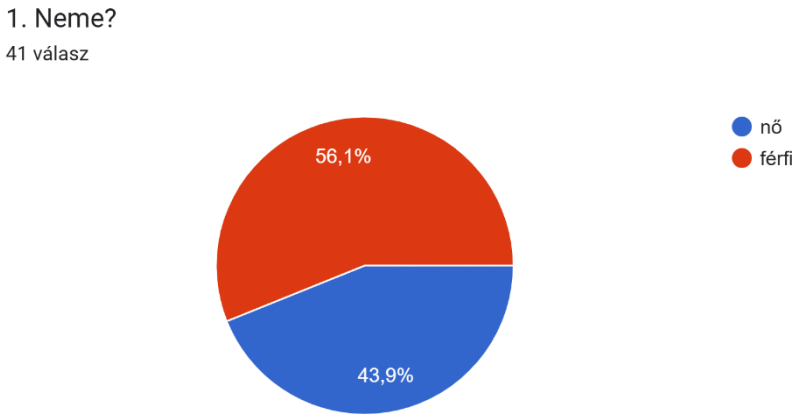

férfi 23 fő 56,1%, nő 18 fő 43,9%

2. Életkora?

41 válasz

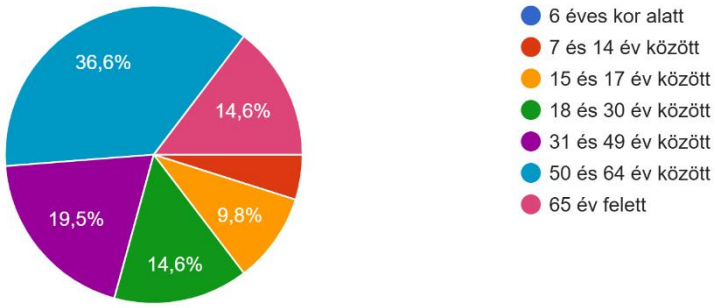

7-14 év között 2 fő (4,9%)

15-17 év között 4 fő (9,8%)

18-30 év között 6 fő (14,6%)

31-49 év között 8 fő (19,5%)

50-64 év között 15 fő (36,6%)

65 év feletti 6 fő (14,6%)

3. Hol él?

41 válasz

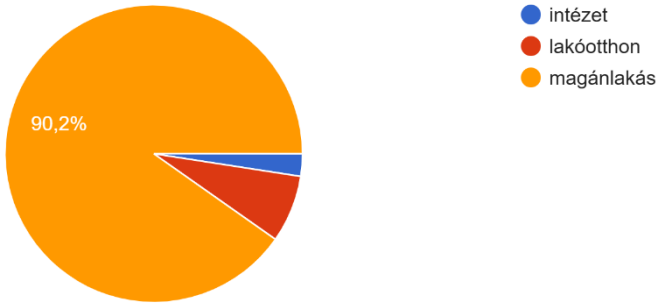

4. Milyen minőségben lakik a lakásban?

41 válasz

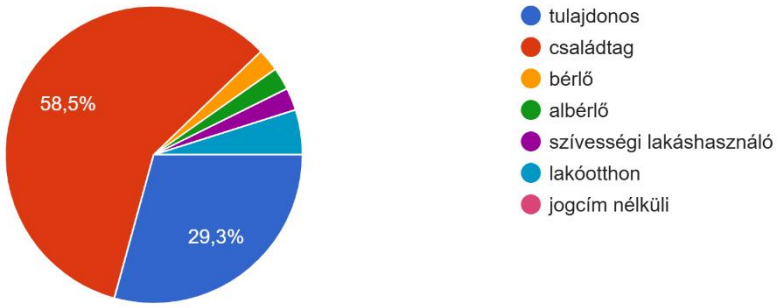

5. Mindig Jászberényben élt?

41 válasz

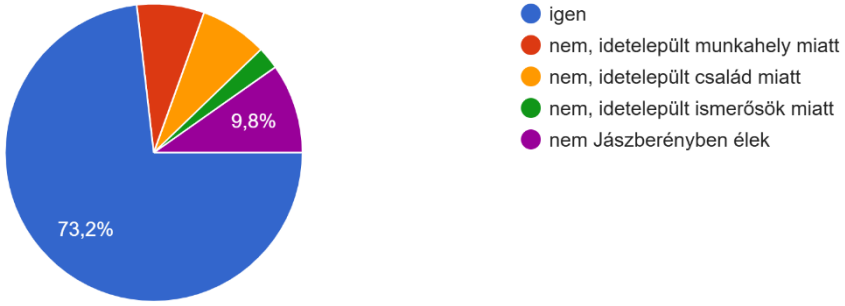

6. Milyen fogyatékossága van?

41 válasz

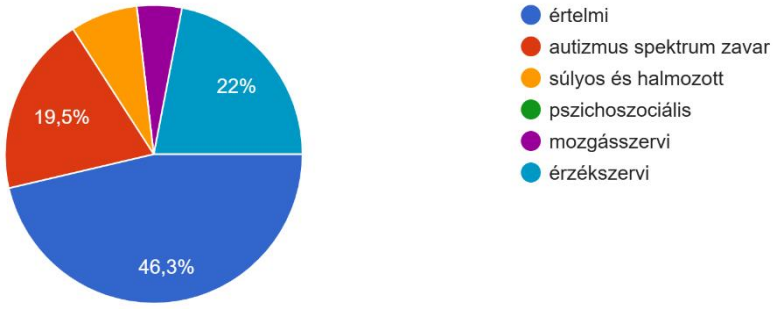

értelmi 19 fő (46,3%)

autizmus 8 (19,5%)

súlyos és halmozott 3 fő (7,3%)

mozgásszervi 2 (4,9%)

érzékszervi 9 fő (22%)

7. Családi állapota?

41 válasz

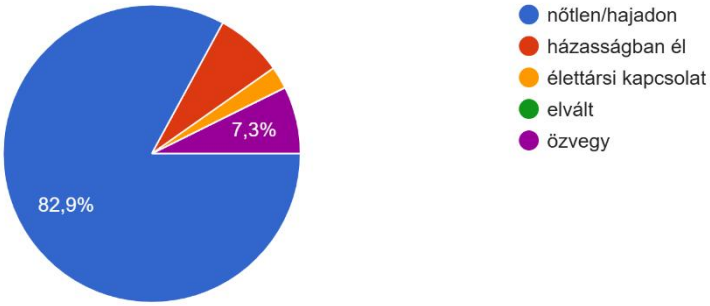

8. Kivel él egy háztartásban?

41 válasz

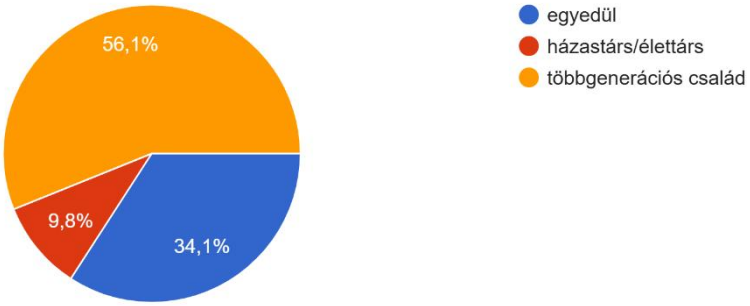

9. Legmagasabb iskolai végzettsége?

41 válasz

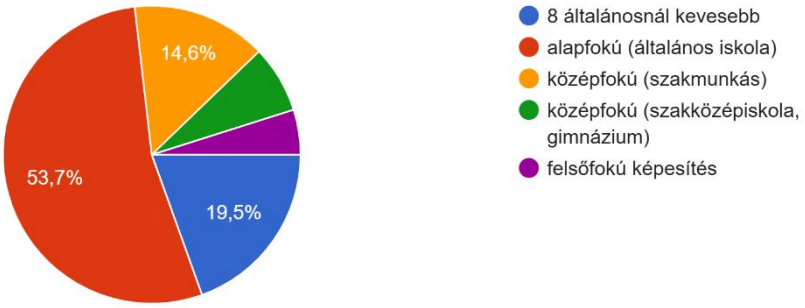

10. Gondnokság alatt áll-e?

41 válasz

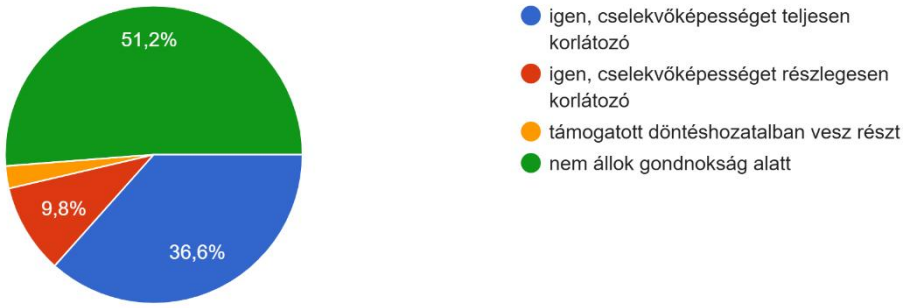

11. Jelenleg rendelkezik-e munkavégzésből származó jövedelemmel?

41 válasz

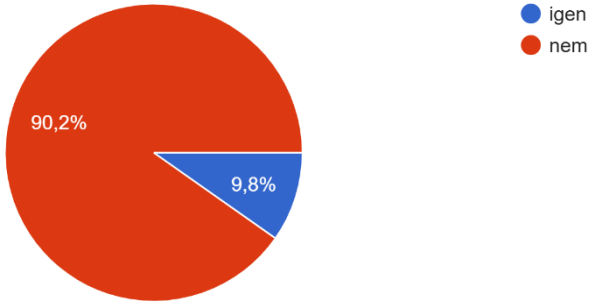

37 (90,2%) fő nem dolgozik, 4 fő (9,8%) dolgozik.

12. Rendelkezik-e rendszeres havi jövedelemmel?

41 válasz

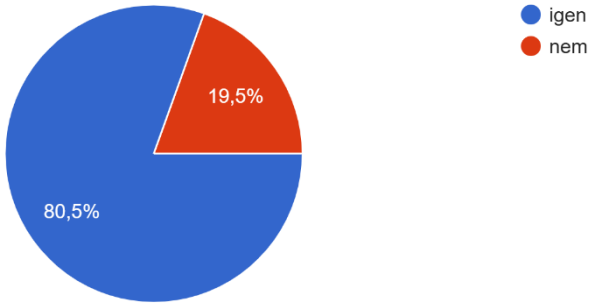

8 fő nem rendelkezik rendszeres havi jövedelemmel, 33 fő rendelkezik havi rendszeres jövedelemmel.

13. Mennyi a havi nettó jövedelme?

41 válasz

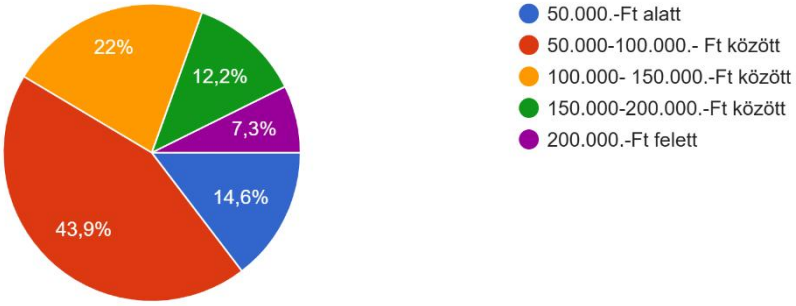

14. Hogyan ítéli meg jelenlegi anyagi helyzetét?

41 válasz

25 fő (64,1%) nem túl jó az anyagi helyzetem, 5 fő (12,8%) a napi kiadások kifizetése is gondot okoz, 2 fő (4,9%) tud megtakarítani, 9 fő (22%) meg tud élni.

15. Az alábbiak közül melyik szolgáltatásokat veszi igénye?

41 válasz

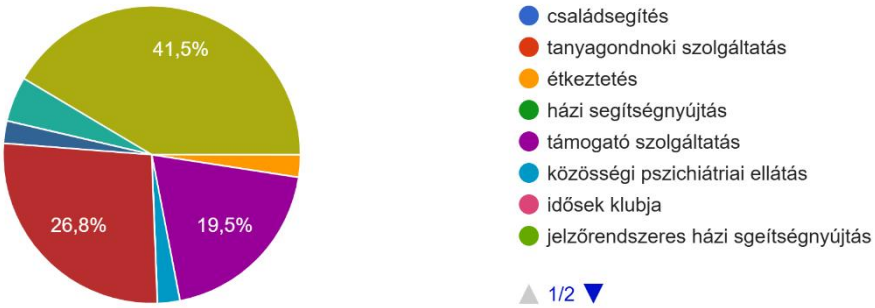

A kitöltők közül 17 fő (41,5%) nem vesz igénybe helyi szolgáltatást, 8 fő a támogató szolgáltatást, 1 fő közösségi pszichiátriai ellátást, 11 fő fogyatékosok nappali ellátását, 1 fő étkeztetést, 1 fő pszichiátriai betegek nappali ellátását, 2 fő a támogatott lakhatást veszi igénybe jelenleg.

16. Van-e gyermeke/gyermekei?

41 válasz

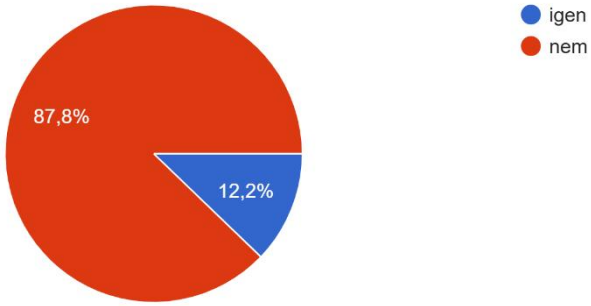

17. Milyen időközönként találkozik családtagjaival?

41 válasz

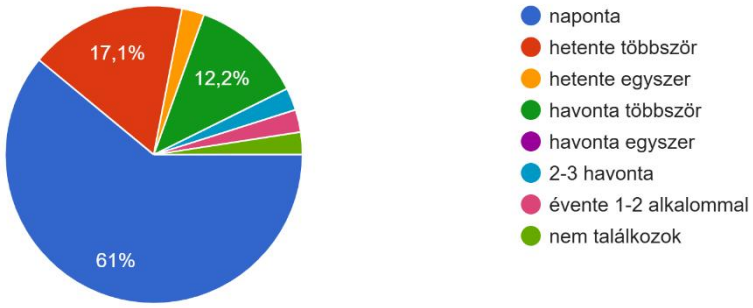

18. Milyen viszonyban van családtagjaival?

41 válasz

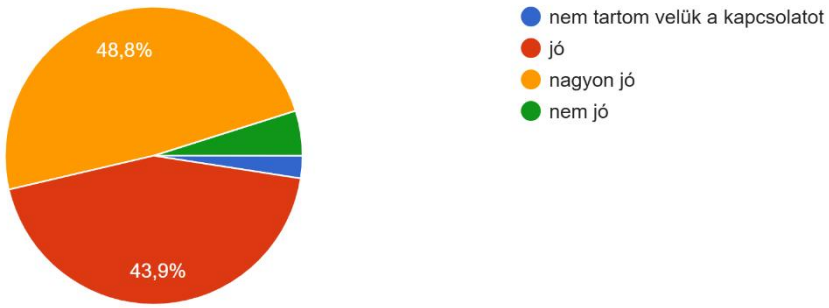

19. Tud kihez fordulni, ha tanácsra van szüksége?

41 válasz

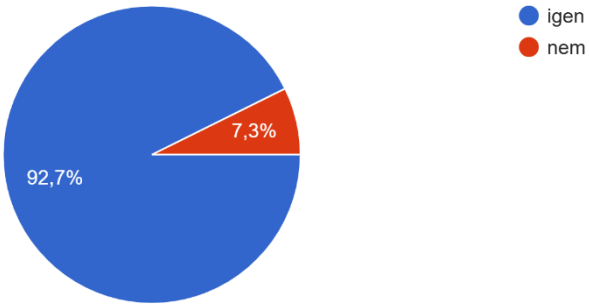

38 fő tud, 3 fő nem tud senkihez fordulni.

20. Szokott aggódni vagy félni, hogy valaki bántja?

41 válasz

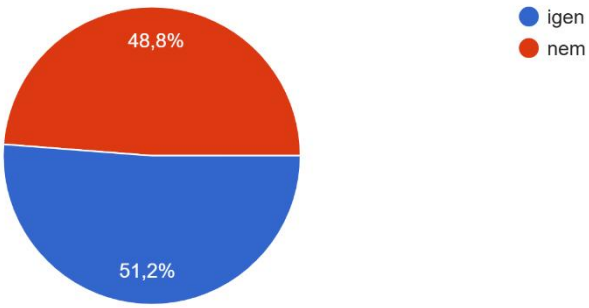

21. Vannak-e sikerei azokban a dolgokban, amiket csinál? (mindennapi tevékenységek)

41 válasz

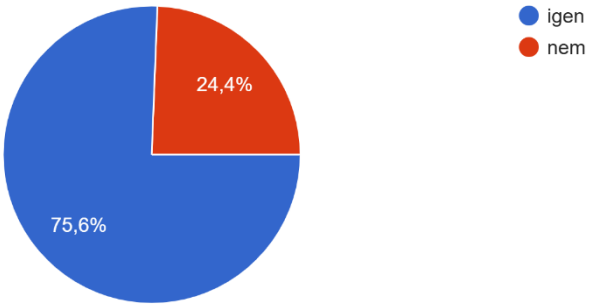

22. Végez-e bármilyen testmozgást? (pl. séta, kertészkedés, kirándulás)

41 válasz

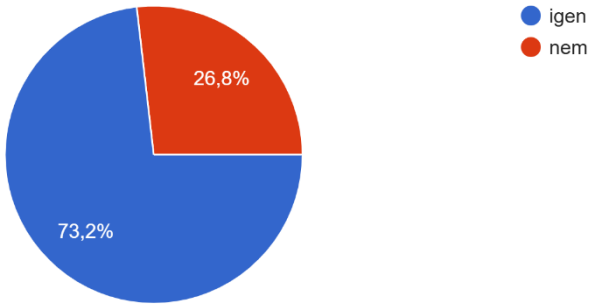

11 fő nem, 30 fő igen.

23. Foglalkozhat-e olyan dolgokkal, amik érdeklik?

41 válasz

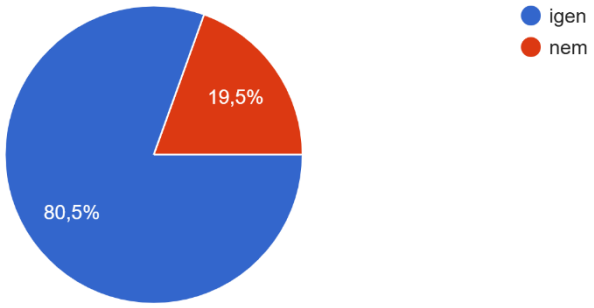

24. Rendelkezik-e informatikai ismeretekkel? (levél megírása, internet használat)

41 válasz

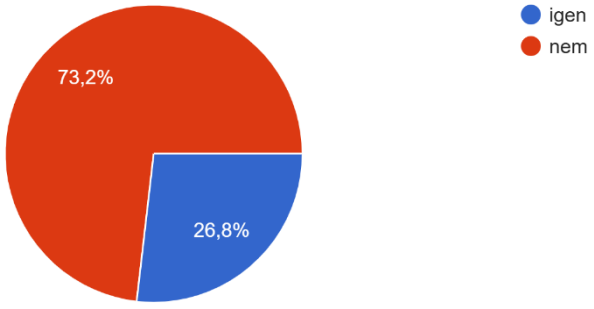

25. Szokott-e járni az alábbi helyekre?

41 válasz

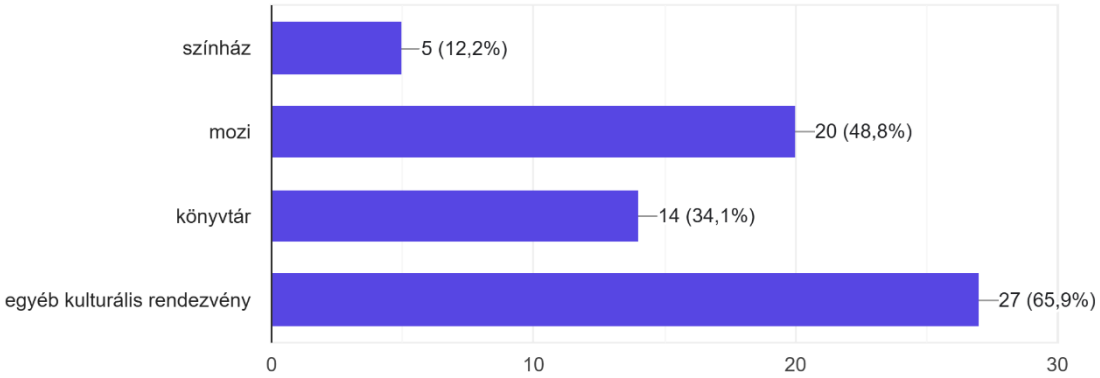

26. Milyen gyakran jár a kulturális rendezvényekre?

41 válasz

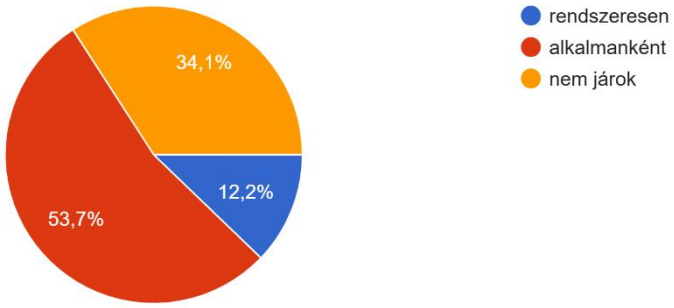

27. Tagja-e, ha igen, melyik közösségnek?

41 válasz

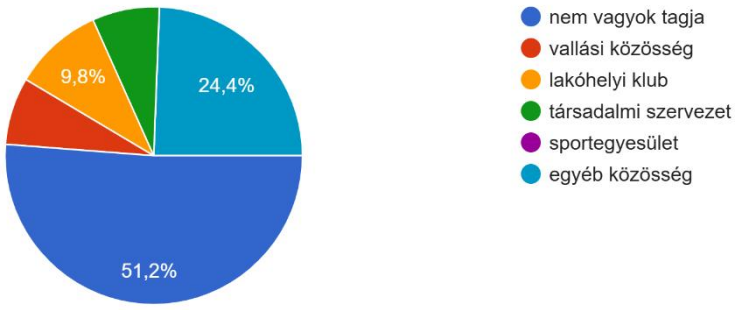

28. Milyen gyakran érzi magát magányosnak?

41 válasz

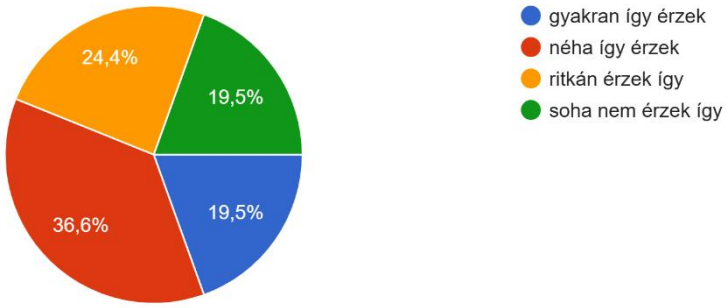

29. Hogyan ítéli meg települése/lakókörnyezete közbiztonságát?

41 válasz

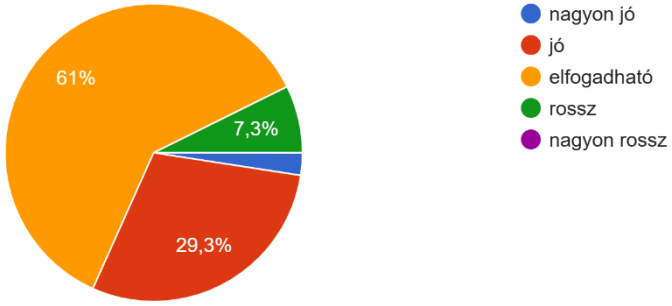

30. Fogyaszt kávét?

41 válasz

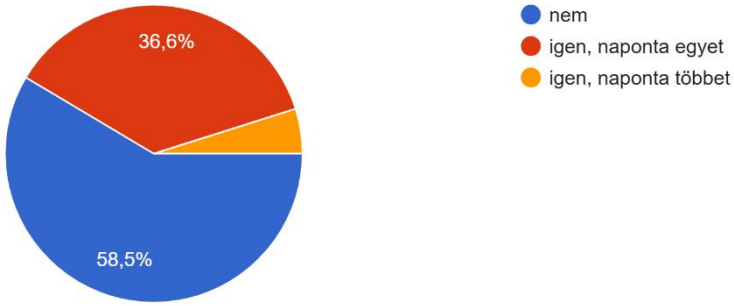

31. Fogyaszt alkoholt?

41 válasz

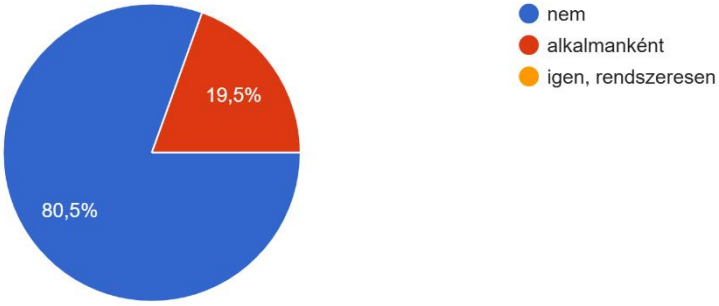

32. Dohányzik-e?

41 válasz

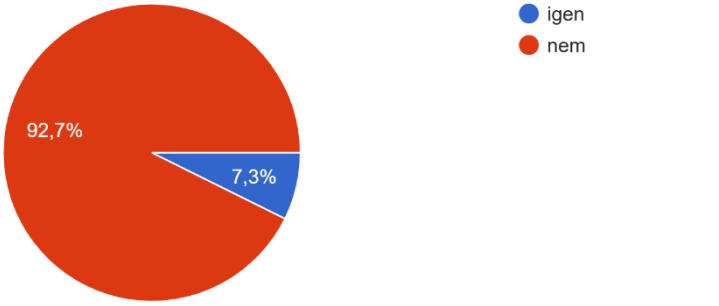

33. Milyen gyakran fogyaszt gyümölcsöt, zöldséget?

41 válasz

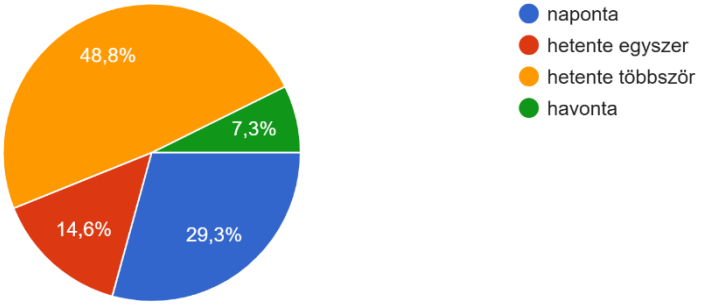

34. Milyen gyakran fogyaszt húst?

41 válasz

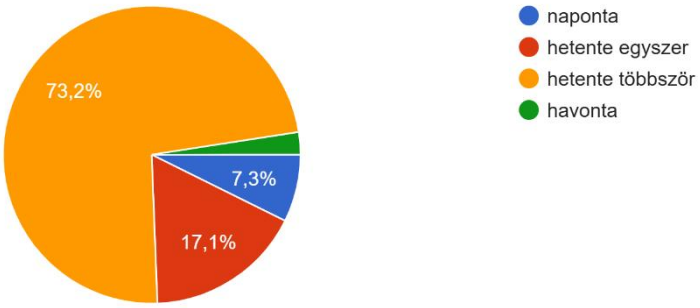

35. Mi a hobbija? Mivel tölti a szabadidejét?

Az alábbi válaszokat kaptuk: kertészkedés, kerékpározás, tánc, 2 fő zenehallgatás, tévé nézés, szövés, olvasás, 2 fő rádió hallgatás (hírek, időjárás), 2 fő játék, 2 fő hangoskönyv hallgatás, számítógépes játék, rajzolás, horgolás, kézműves foglalkozások, kirakó, színezés, hangoskönyv hallgatás, fejlesztő játékok.

36. Amennyiben lehetősége lenne, milyen képzésen/foglalkozáson/programon venne részt szívesen?39 válasz

- kertész
- táncóra
- kézműves foglalkozás
- hímzés
- kulturális program
- kertépítés
- szemléletformálás, tanácsadás, fejlesztő foglalkozás, előadás, gyógytorna
- szakma
- informatika
- gyógyterápia
- varrótanfolyam
- Örömmel járnék színházba, templomba, amit az akadálymentesség hiánya miatt nem tudok megtenni.
- koncerteken
- szórakoztató program
- tornán
- boltos
- mozgásos program
- nem szívesen megyek emberek közé
- nem tudom 4 fő
- zenés énekes táncos foglalkozás
- internetes
- zenei előadás

- jóga
- virágkötő
- kézműves szakkör
- játékos vetélkedő

37. Véleménye szerint az önkormányzat hogyan tudná hatékonyan segíteni a rászoruló embereket?
41 válasz

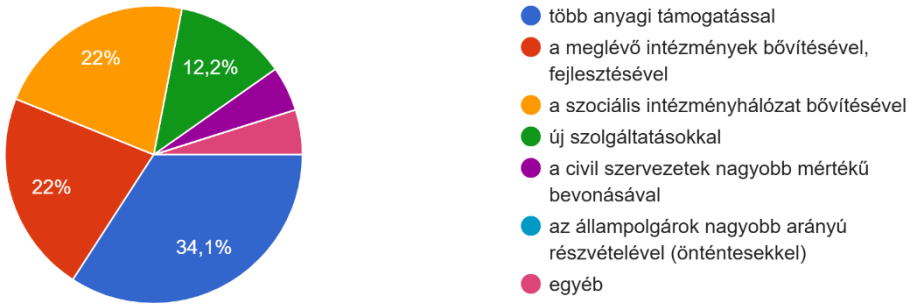

14 fő anyagi támogatás, 18 fő intézmények, intézményhálózat bővítése, fejlesztése, 5 fő új szolgáltatások, 2 fő civil szervezetek bevonása, 2 fő egyéb.

38. Egyéb észrevétel, javaslat, amelyet meg szeretne osztani: 39 válasz

- A korábbi megváltozott munkaképességűek számára létrehozott munkahelyhez hasonló munkahely létrehozása jó lenne.
- Az állampolgárok nagyobb bevonása, részvétele a közösségi munkába.
- A közlekedési lámpák beszélővé alakítása.
- szeretek itt lakni
- ingyenesé tenni a szállítást
- Olyan fogyatékkal élők nappali ellátására is lenne szükség, ahol az önellátást is segítik, pl wc használat. És az idősebbeknek ugyanez bentlakással. Jelenleg nincs jövő kép, ha a szülők már nem bírják, vagy elhaláloznak.
- Nem a szórakozás a kérdés, hanem az emberhez méltó élet. Az egymiben embertelen körülmények között, fél termekbe zsúfolva közösségben vannak, amíg tudnak, utána, aki nem képes az önellátásra, az otthon marad míg van szülő, aki képes a gondozására. Olyan napközi/bentlakásos hely, helyek kellenének, ami anyagilag elérhető, és az önellátásra (wc használat, étkezés, öltözés, fürdés) nem képes fogyatékkal élőket is fogadja.
- Albratoszba járó fiatalok úszás belépő támogatása (hetente egyszer pár órára szoktak menni a fiatalok)
- Múzeum, strand, állatkert kedvezőbb belépők a fogyatékkal élők és kísérő számára. (Erre sajnos Jászberénybe nincs lehetőség)
- Nagyon jó lenne, ha a város a kerekesszékkel élő rokkantak számára akadálymentes lenne.
- támogató szolgáltatást ingyenessé tenni, vagy nagyobb kedvezményt az ellátottaknak ismerkedési lehetőség
- A közlekedési lámpák jelzéseinek hangossá tétele.

- nem akadálymentes a város
- Fogyatékkal elő Fiatal felnőttek lakhatásának bővítése és felügyelete
- A civil szervezetek támogatása
- Esetleges anyagi támogatás, új szolgáltatás
- Munkalehetőség, közmunka.

A kérdőívet összesen eddig 41 fő töltötte ki.
A kérdőív kiértékelése:
Készítette:
A munkacsoport vezetője: Zámbori Éva
A munkacsoport tagjai: Nagyné Fehér Edit, a Fogódzkodó Egyesület vezetője; Somogyiné Lajkó Piroska; az Olajág-Jász Egyesület vezetője, Bozóki Jánosné, Mihályiné Judit.

Konklúzió a jászberényi fogyatékos személyek szükségleteit felmérő lakossági kérdőív eredményeiről

1. Munkacsoport vezetői összefoglaló
A 41 fős mintán végzett felmérés reprezentatív értékű jelzéseket ad Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) felülvizsgálatához. Az adatok mélyebb elemzése rámutat, hogy a városban élő fogyatékos személyek helyzete nem csupán esélyegyenlőségi, hanem **súlyos megélhetési, infrastrukturális és ellátásbiztonsági válságot** tükröz. A válaszadók háromnegyede anyagi deprivációban él, miközben a városi infrastruktúra és az intézményhálózat korlátai miatt jelentős részük teljesen kiszorul a társadalmi és kulturális életből.

2. Kulcsfontosságú összefüggések elemzése
I. Gazdasági inaktivitás és jövedelmi olló
- **Az összefüggés:** A kitöltők **90,2%-a nem dolgozik** (37 fő). Bár 33 fő rendelkezik rendszeres havi jövedelemmel, ez a jövedelem az esetek túlnyomó többségében nem munkabér, hanem alacsony összegű állami járadék (rokkantsági ellátás, ápolási díj).
- **A következmény:** Ez egyenes utat jelent a strukturális szegénységhez: **33 fő**, **80,5% él megélhetési gondok között** vagy rendkívül szűkös anyagi keretek között, és mindössze egyetlen fő képes megtakarítást képezni. A fogyatékossággal élő családok Jászberényben halmozottan hátrányos anyagi helyzetűek.

II. Az ellátórendszer elérése és a rejtőzködő érintettek (Latencia)
- **Az összefüggés:** Kirívó ellentmondás, hogy miközben 33 fő inaktív és komoly anyagi gondokkal küzd, **felük (17 fő) semmilyen helyi szociális vagy támogató szolgáltatást nem vesz igénybe**.
- **A következmény:** Ez magas látenciára utal. Az érintettek egy része vagy nem ismeri a lehetőségeket, vagy a meglévő szolgáltatások (pl. nyitvatartás, profil, fizikai elérhetőség) nem illeszkednek a valós igényeikhez. A 17 „ellátatlan" fő jelenleg kizárólag a családi hálóra támaszkodhat.

III. Az idősödő gondozói korosztály és a „jövőkép-válság"
- **Az összefüggés:** A kitöltők **49,8%-a 50 év feletti** (19 fő), a fogyatékosság típusát tekintve pedig az **értelmi fogyatékosok (46,3%), autizmus spektrum zavar** (19,5%) és az **érzékszervi (22%)** alkotják a többséget.
- **A következmény:** Ez a kutatás legriasztóbb összefüggése. Az idősödő vagy már idős korú fogyatékos személyeket jelenleg az ugyancsak idősödő, végletekig kimerült szüleik gondozzák otthon. A szöveges válaszok traumatikus jövőkép-hiányról tanúskodnak: a szülők rettegnek attól, mi lesz a gyermekükkel, ha ők meghalnak vagy magatehetetlenné válnak, mivel Jászberényben jelenleg **nincs megfizethető, az önellátásra képteleneket is fogadó bentlakásos intézmény**.

IV. Fizikai és szociális izoláció

- **Az összefüggés:** A szabadidős tevékenységek (TV, rádió, egyéni kézművesség) mind a négy fal közé zárt, izolált életmódra utalnak. Ezzel párhuzamosan a válaszadók részéről tömegesen fogalmazódott meg az igény a normális emberi kapcsolatokra (színház, templom, közösségi programok, ismerkedés).
- **A következmény:** A társadalmi integráció elmaradása közvetlenül visszavezethető a **városi infrastruktúra akadálymentességének hiányára**. A mozgássérültek és látássérültek nem a vágyak hiánya, hanem a fizikai korlátok és a támogató szállítószolgálat magas költségei (vagy hiánya) miatt maradnak otthon.

3. Stratégiai beavatkozási pontok a HEP-hez (A beszámoló konklúziója

A jövőbeni intézkedési tervnek az alábbi négy pillérre kell épülnie a lakossági visszajelzések alapján:

Terület	Probléma	Szükséges önkormányzati intézkedés
Infrastruktúra	Nem akadálymentes a város, a közintézmények, kulturális és hitéleti terek némelyike ezáltal elérhetetlen.	Szisztematikus akadálymentesítési program indítása. A támogató szállítási szolgáltatás támogatása/ingyenessé tétele.
Intézményhálózat	Zsúfoltság az ellátóhelyeken; a legsúlyosabb, önellátásra képtelen betegek kiszorulnak.	Új, emelt szintű nappali napközi és bentlakásos otthon tervezése és fúziója, amely a teljes ellátásra szorulókat is fogadja.
Foglalkoztatás	Extrém magas munkanélküliség (90,2%).	Megváltozott munkaképességűek számára védett önkormányzati munkahelyek/szociális szövetkezetek létrehozása.
Pénzügyi segítség	Súlyos anyagi depriváció, a kitöltők 14 fője ezt jelölte meg elsődleges prioritásként.	Célzott helyi esélyegyenlőségi támogatási alap létrehozása a rendkívüli kiadások (pl. gyógyászati segédeszközök, terápiák) kompenzálására.

4. Záró következtetés

Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja nem tekinthet a fogyatékosügyre pusztán jóléti vagy kényelmi kérdésként. A felmérés egyértelműen bizonyítja, hogy a városban élő érintettek és családjaik **marginális, kiszolgáltatott helyzetben vannak**. A humánus és fenntartható városfejlesztés érdekében elkerülhetetlen a célzott anyagi források átcsoportosítása, a védett munkahelyek visszaállítása, valamint egy megfizethető és méltó feltételeket biztosító nappali/bentlakásos intézményi háttér kiépítése.

5. A civil szervezetek szerepvállalása és stratégiai partnersége

A kérdőív eredményei és a lakossági észrevételek egyértelműen rámutatnak, hogy az önkormányzati intézményrendszer jelenlegi formájában nem képes lefedni a fogyatékossággal élő lakosság specifikus és összetett szükségleteit. Ebben a helyzetben a **jászberényi civil szervezetek bevonása és megerősítése nem csupán lehetőség, hanem elengedhetetlen stratégiai kényszer**.

A civil szféra az alábbi négy kulcsterületen képes azonnali és hatékony segítséget nyújtani, amennyiben az önkormányzat stabil partnerséget és infrastrukturális/anyagi hátteret biztosít számukra:

I. A latencia és az elszigeteltség felszámolása (Híd szerep)

- **A probléma:** A kutatás szerint a kitöltők közel fele (17 fő) teljesen kívül esik a hivatalos ellátórendszeren, és 3 fő jelezte, hogy krízis esetén sincs kihez fordulnia.

- **Civil szerepvállalás:** A civil szervezetek közvetlenebb, informálisabb kapcsolatot ápolnak az érintettekkel, mint a hivatalos szervek. Képesek felkutatni a „rejtőzködő", négy fal közé szorult fogyatékos személyeket és családtagjaikat.
- **Intézkedés:** Egy önkormányzat által támogatott **civil jelzőrendszeri hálózat** kialakítása, amely korai fázisban felismeri a családok kimerülését vagy anyagi krízisét.

II. Rugalmas szolgáltatások és speciális programok szervezése

- **A probléma:** Erős lakossági igény mutatkozik olyan szabadidős, kulturális és képzési programokra (tánc, kézművesség, varrás, informatika, párkeresés/ismerkedés), amelyeket a merevebb struktúrájú állami vagy önkormányzati intézmények kapacitáshiány miatt nem tudnak felvállalni.
- **Civil szerepvállalás:** Az egyesületek és alapítványok rugalmasan, alulról szerveződő módon képesek terápiás és integrációs programokat indítani.
- **Intézkedés:** Az önkormányzatnak **célzott pályázati alapokat** kell biztosítania a jászberényi színház, templomok és közösségi terek civil összefogással megvalósuló, akadálymentesített látogatására, valamint játékos vetélkedők és terápiás foglalkozások szervezésére.

III. Érdekérvényesítés és szakmai kontroll az intézményfejlesztésben

- **A probléma:** A lakosok éles kritikával illették a meglévő ellátóhelyek zsúfoltságát és a méltatlan, fél termekbe szorított körülményeket (pl. utalva az „Egymiben" tapasztalható állapotokra).
- **Civil szerepvállalás:** A fogyatékosügyi civil szervezetek rendelkeznek azzal a speciális szakmai tudással, amely elengedhetetlen a beruházások tervezésekor. Ők látják pontosan, hogyan kell egy új nappali vagy bentlakásos intézményt úgy kialakítani, hogy az a legsúlyosabb, önellátásra képtelen személyek fogadására is alkalmas legyen (pl. megfelelő akadálymentes mosdók, emelők).
- **Intézkedés:** A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtását felügyelő bizottságba és a városi fejlesztési projektek egyeztetési fázisaiba **kötelező jelleggel be kell vonni a helyi fogyatékosügyi civil szervezetek delegáltjait**.

IV. Alternatív és védett foglalkoztatási formák kialakítása

- **A probléma:** A 90,2%-os munkanélküliségi ráta drasztikus beavatkozást igényel, a lakosság kifejezetten kérte a korábbi védett munkahelyek mintájára épülő kezdeményezések támogatását.
- **Civil szerepvállalás:** A civil szervezetek és az általuk alapított **szociális szövetkezetek** világszerte a megváltozott munkaképességűek legfőbb foglalkoztatói. Jászberényben is alkalmasak lennének olyan védett műhelyek üzemeltetésére, amelyek a kérdőívben megfogalmazott igényekhez (kertészet, szövés, kézművesség, virágkötészet) kapcsolódnak.
- **Intézkedés:** Az önkormányzatnak kedvezményes vagy ingyenes ingatlanbiztosítással (helyiségek átadásával) és start-up jellegű támogatással kell ösztönöznie a civil szervezeteket védett munkahelyek és szociális vállalkozások beindítására.

Záró javaslat a beszámolóhoz

A civil szervezetek nem helyettesíthetik az önkormányzat kötelező feladatellátását, de **nélkülözhetetlen partnerek a szolgáltatások humanizálásában és a hiányosságok rugalmas pótlásában**. Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának sikeressége a döntéshozók és a civil szervezetek kooperációján alapuló, előremutató, szorosabb és több szintű konstruktív együttműködés kialakításán is múlik.

Jelenleg nem került leállításra a kérdőívek kitöltése, folyamatosan lehet kitölteni, nyári szünetre való tekintettel – óvoda és iskola szünideje miatt – valószínűsíthető a vártnál kevesebb kitöltők száma, de a link továbbra is nyitott, folyamatosan kitölthető.

A gyermekek esélyegyenlősége

(tájékoztató a munkacsoport beszámolóiból és a HEP Fórum jegyzőkönyveiből készült)

1. Drogok fokozott megjelenésének csökkentése program folytatása

Folyamatos probléma a felnőtt lakosok, családok, valamint a gyermekek körében terjedő „droghasználat". A településen több észrevétel és jelzés érkezik ezzel kapcsolatban.
A dizájner drogok elterjedése nem csak a felnőtt, hanem a gyermekkorú lakosságot is érinti. A problémával küszködő családok gyakran a belátás, együttműködés hiányában tehetetlenek, így a velük foglalkozó szakemberek munkája is ellehetetlenülhet. A szükséges együttműködés esetén is nagyon nehéz a helyzet, hiszen alig van megfelelő rehabilitációs intézmény Magyarországon. Bár a probléma alapvetően az egészségügy területéhez tartozik, a kiváltott következmények szerte ágazóak: viselkedésbeli változások, közösségi élet beszűkülése, iskolában jelentkező problémák, kognitív hanyatlás, fizikai és biztonsági kockázatok, családi krízis.
A kiskorú droghasználók a probléma jellegéből fakadóan gyakran teljesen kiesnek a hagyományos egészségügyi és gyermekvédelmi ellátórendszerből. Számunkra még kevesebb rehabilitációs, illetve egészségügyi ellátóhely, szakember áll rendelkezésre.

Jászsági Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
2025. május hó 15. napján megrendezésre került az Új Esély Központ és Jászberény Városi Önkormányzat által szervezett Kábítószerügyi Egyeztető Fórum eredményes működése és működtetése, a település addiktológiai ellátása érdekében tartandó szakmaközi tanácskozás és az azt követő informális megbeszélés.

Az alacsony küszöbű szolgáltatás (településünkön a Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat által) mind a felnőttek, mind a kiskorúak számára könnyen elérhető, anonim és ingyenes ellátás igénybevételére ad lehetőséget, melynek elsődleges célja a kábítószer- használatból eredő egészségügyi és társadalmi ártalmak csökkentése, illetve az érintettek elérése saját környezetükben.

A Jászberényi Rendőrkapitányság aktív és elérhető drogprevenciós szolgáltatásokkal áll a lakosság rendelkezésére. A kapitányság kiemelt figyelmet fordít a fiatalok bűn- és drogmegelőzési célú felvilágosítására és oktatására. Évente rendezik meg a Jászsági Bűnmegelőzési és Drogprevenciós vetélkedőt, mely a tapasztalatok alapján mostanra egy nagyszabású rendezvénnyé nőtte ki magát a térség általános és középiskolásai számára.

A Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központ prevenciós programjai révén közvetve hozzájárulnak a bűnalkalmak csökkentéséhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez. Szolgáltatásai és családgondozási tevékenységük révén az esetkezelések során pedig az érintett esetekben közvetlenül is törekednek elősegíteni a családok és fiatalkorúak ellátásba juttatását, illetve a szermentes életvitel elérését, megőrzését.

A szolgálatásokon belül az óvodai- és iskolai szociális segítők kifejezetten kiemelt szerepet játszanak a drogprevenció területén, a függőségek kialakulásának megelőzését nem elszigetelt feladatként, hanem a gyermekvédelmi munka szerves részeként kezelik. Feladatuk a primer prevenció, a korai felismerés, illetve a probléma megjelenése esetén a szakmai lépések kezdeti koordinálása. A csoportos, illetve közösségi tevékenységeik célja a kortárs kapcsolatok erősítése, biztonságos „terek" kialakítása, érzékenyítés és edukáció, közösségfejlesztés.

2. Gyermekek veszélyeztetésének csökkentése

A Jászberényi Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat a gyermekvédelmi alapellátás első vonalbeli, települési szintű szereplője. Elsődleges feladata a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése. Szakmai tevékenységei és feladatai körében számos módon járul hozzá ennek megvalósításához.

A Szolgálat a problémák minél korábbi észlelése és a helyi észlelő- és jelzőrendszer működtetése révén folyamatos kapcsolatot tart a település gyermekekkel foglalkozó intézményeivel és szakembereivel (pl. védőnő, óvoda, iskola, háziorvos, rendőrség), fogadja a jelzéseket, és feltárja a család körülményeit. Családgondozás keretében támogatja a családokat. Szociális segítő munkával segíti a szülőket a gyermeknevelési, életviteli, háztartásvezetési és mentális nehézségeik leküzdésében. Közvetlen támogatást és gyakorlati segítséget nyújt a különböző krízishelyzetek kezelésében. Mindemellett preventív és szabadidős programokat szervez a gyermekeknek. Amennyiben pedig az önkéntes együttműködés nem vezet eredményre, vagy a veszélyeztetettség mértéke súlyosbodik, kezdeményezi a Család- és Gyermekjóléti Központ bevonását, illetve javaslattal él a szükségessé váló hatósági intézkedésekre. Az intézmény ellátotti körének emelkedése tapasztalható az elmúlt években.

A Központ szolgáltatásainak körében itt is említést igényel a 2018-ban bevezetett iskolai szociális segítő szolgáltatás, amely az egyéni esetkezelés, valamint a prevenciós, csoportos és közösségfejlesztő programjai révén hozzájárul a köznevelési szintéren elérhető gyermekek veszélyeztetettségének csökkentéséhez. Az elmúlt években a foglalkozások során kiemelt területté vált a bullying-prevenció. A lemorzsolódással veszélyeztett gyermekeket célozza a pandémia idején életre hívott és azóta is a szolgáltatási paletta szerves részét képező tanulástámogatási szolgáltatás. A szolgáltatáselem igény szerint aktívan támogatja a gyermekeket az év végi javítóvizsgákra történő felkészülésben. A szolgáltatásban részesülő gyermekek jelentős része így elkerülve a lemorzsolódásukat sikeres javítóvizsgát tudnak tenni. Az óvodai- és iskolai szociális segítők szintén kiemelkedő szerepet játszanak a Központ által szervezett prevenciós szabadidős programok szervezésében, melyek fontos szerepet töltenek be a gyermekek veszélyeztetettségének csökkentésében. Nem pusztán időtöltést, hanem védőhálót, és támogató közeget biztosítanak. A nevelési év során tematikus játszóházakat, a nyári időszakban pedig két alkalommal egy-egy hetes tábort szervez a Központ a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számára.

A HEP Fórumon (2024.05.22.) új problématerületként merült fel, hogy az elmúlt időszakban növekedett az eltitkolt, gondozatlan terhességből született koraszülött gyermekek, esetenként szerhasználó kismamák száma, akik későn kerülnek a szolgáltatás látókörébe. Ezek az újszülöttek súlyos veszélyeztetettségüket tekintve az esetek többségében nem hazaadhatók családjukba. A helyzet kezelését nehezíti, hogy a gyermekvédelmi szakellátásban kevés a férőhely, az intézkedések eljárási ideje emiatt jelentősen megnőtt. Ez a helyzet feszültséget teremt az egészségügyi ellátórendszerben is, hiszen ezek a csecsemők akár hónapokra is „beragadnak” az egyéb okokból nem indokolt kórházi ellátásba.

3. Közösségi tér kialakítása fiatalok számára program folytatása

Az ifjúsági közösségi tér kialakításának szükségessége már hosszú évek óta jelen lévő igény és szorgalmazott fejlesztési elképzelés volt Jászberényben, melynek kialakítási lehetőségeit az évek alatt már több elgondolás és kezdeményezés útján képzelte el és tervezte megvalósítani a város.
Ennek célkitűzéseit tekintve mind az EFOP-1.8.7-16-2017-00007 azonosítószámú, „Szer nélkül a teljes életért” című projekt, majd ezt követően egy újabb, az EFOP-1.5.3-16-2017-00019 azonosító számú, "Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben" című projekt elemei közé kerültek be olyan elképzelések és tevékenységek, melyek a vágyott közösségi tér megvalósítására irányultak. Ennek eredményeként a volt Jász Látogatóközpont épületében került kialakításra egy közösségi tér, amely átadást követően, az **Ifjúsági Közösségi Színtér** nevet kapta. A helyszín mind felszereltsége, mind

infrastrukturális adottságai által alkalmassá vált a fiatalok igényeinek kiszolgálására. Az udvarán kényelmesen megtartható akár egy tantermen kívüli osztályfőnöki óra, de egy fedett terasz is rendelkezésre áll a különböző szabadtéri tevékenységekre.
Az utóbbi projekt 2023. április 30-án zárult, mely jelenleg is programokkal tölti meg az adott helyet.

Ezzel a lehetőséggel az intézkedési tervben is szereplő célkitűzés, mint egyfajta közösségi tér, végre elérhetővé vált a helyi fiatalok számára. Ugyanakkor a további időszakot tekintve fontos célkitűzés a létesítmény további ilyen célú működésének, működtetésének fenntartása és támogatása.

4. ***A kulturális és közösségi fejlesztések helyzete a gyermekek szempontjából, a gyermekek, különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyermekek kulturális és közösségi életben való részvétele alacsony, a programokhoz való a programokhoz való hozzáférésük korlátozott, ami hátráltatja társadalmi integrációjukat és személyes fejlődésüket.***

Jászberényben a gyermekek számára elérhető kulturális és közösségi lehetőségek széleskörűek, és számos kezdeményezés igyekszik támogatni fejlődésüket, tanulásukat és közösségi integrációjukat. A városban működő kulturális és közművelődési intézmények, mint a Déryné Művelődési Központ, a Városi Könyvtár és a Jász Múzeum, rendszeresen szerveznek gyermekeknek szóló programokat, színházi előadásokat, kézműves foglalkozásokat és múzeumpedagógiai órákat. Az oktatási intézményekkel való együttműködés révén sok gyermek számára biztosított az ingyenes vagy kedvezményes hozzáférés ezekhez a lehetőségekhez, ami elősegíti a kulturális értékek megismerését és a közösségi részvétel erősödését.

Ugyanakkor a hátrányos helyzetű gyermekek számára ezek az események és szolgáltatások nem mindig elérhetők. A mélyszegénységben élő gyermekek számára az anyagi nehézségek, a közlekedési akadályok és a szociális elszigeteltség jelentős akadályt jelenthetnek a kulturális és közösségi életben való aktív részvételben. Bár léteznek támogatási programok, sok esetben az információhiány vagy a családok bizalmatlansága miatt ezek nem minden érintett számára válnak hozzáférhetővé.

Jászberény városában a gyermekek számára elérhető közösségi terek jól kiépítettek és több célra használhatók. Az ifjúsági ház, a sportlétesítmények, a könyvtár és az ifjúsági közösségi színtér fontos szerepet töltenek be a fiatalok közösségi életében. Az iskolák és óvodák is aktívan szerveznek programokat, amelyek lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára a szabadidős és közösségi tevékenységekre.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára azonban a közösségi infrastruktúra elérhetősége továbbra is kihívást jelent. A város peremkerületeiben és szegregált részeiben élő gyermekek számára a közösségi intézményekbe való eljutás nehézkes lehet, különösen a közlekedési lehetőségek korlátozottsága miatt. E kihívások enyhítésére azonban az önkormányzat számos helyben elérhető közösségi programot biztosít számukra.

A digitális hozzáférés is egyre nagyobb szerepet játszik a kulturális és oktatási lehetőségek terén, azonban a hátrányos helyzetű családokban élő gyermekek számára a megfelelő eszközök és az internetkapcsolat hiánya miatt ez a lehetőség is korlátozott. Az online oktatás és kulturális programok terjedése ugyan bővíti az elérhető szolgáltatásokat, de nem minden gyermek tud élni ezekkel a lehetőségekkel.

Jászberényben számos olyan kulturális és közösségi program működik, amely a gyermekek számára kínál lehetőségeket, de ezek nem minden esetben veszik figyelembe a hátrányos helyzetű gyermekek sajátos igényeit. A művészeti és kulturális programok, mint például a színházi előadások, koncertlátogatások vagy múzeumi foglalkozások, fontos értékeket közvetítenek, azonban a részvételi

költségek miatt ezek sok család számára elérhetetlenek. Az ilyen programok kedvezményes vagy ingyenes hozzáférésének kiszélesítése elősegítené az esélyegyenlőséget és a kulturális részvételt.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára különösen fontos az olyan programok szervezése, amelyek kifejezetten az esélyegyenlőség előmozdítását célozzák, például az interkulturális érzékenyítést, a kreatív készségfejlesztést vagy az önbizalomnövelő tevékenységeket. Az oktatási és közösségi intézmények közötti együttműködés erősítésével hatékonyabb beavatkozások valósíthatók meg.

Bár a város kulturális és közösségi kínálata széleskörű, még mindig vannak olyan területek, ahol további fejlesztések szükségesek. A hátrányos helyzetű gyermekek számára szervezett programok nem minden esetben veszik figyelembe a speciális igényeiket, és nem minden kezdeményezés célozza kifejezetten az ő integrációjukat. Az önkormányzat és a civil szervezetek egyre nagyobb figyelmet fordítanak arra, hogy ezek a hiányosságok csökkenjenek, például mentorprogramok és érzékenyítő foglalkozások indításával. Ezek célja, hogy elősegítsék a társadalmi befogadást, valamint, hogy támogassák a hátrányos helyzetű gyermekeket abban, hogy aktívabb szerepet vállaljanak a közösségi életben.

A fejlesztési irányok meghatározásakor kiemelten fontos, hogy a kulturális és közösségi programok ne csak kikapcsolódási lehetőséget jelentsenek a gyermekek számára, hanem aktívan hozzájáruljanak az oktatási esélyegyenlőséghez és a társadalmi integrációhoz is. A jövőbeni fejlesztéseknek ezért még nagyobb hangsúlyt kell fektetniük az inkluzív programokra, a mentorálásra és a közösségi terek hozzáférhetőségének javítására, annak érdekében, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel vehessen részt Jászberény kulturális és közösségi életében.

Nők esélyegyenlősége

(tájékoztató a HEP Fórum jegyzőkönyveiből készült)

1. Női foglalkoztathatóság javításának folytatása

Jászberényi Polgármesteri Hivatal Esélyegyenlőségi Terve (2023-2026) tartalmazza, előnyben részesíti a Családbarát munkahely feltételeinek megteremtését, erősítését.

Szűkebb értelmezésében a családbarát intézkedések elsősorban a kisgyermeket nevelő szülőket hivatottak segíteni abban, hogy mind munkájukat, mind családi kötelezettségeiket el tuják látni. Tágabb értelemben a család legkülönfélébb formáival számol, figyelembe veszi nemcsak a gyerekek, hanem más, idős, beteg, fogyatékkal élő családtagokkal kapcsolatos kötelezettségeket is.

A Hivatal rendkívüli esetben lehetővé teszi a munkarend családi szükségletekhez való igazítását, a munkarendváltozás azonban nem akadályozhatja a munkavállaló munkaköri feladatainak ellátását. Biztosítja továbbá a rendkívüli családi események (házasságkötés, gyermekszületés, gyermek ballagása, stb...) esetére a szabadságot a rendes szabadságkeret terhére. Fokozott figyelmet fordít a gyermekgondozás miatt fizetés nélküli szabadságról visszatérő munkatársak visszailleszkedésének elősegítésére, lehetőség szerint támogatja a munkavállaló részmunkaidős foglalkoztatását, a 14 éven aluli gyermeket nevelők rendes évi szabadságának kiadásakor figyelembe veszi az oktatási, nevelési intézmények (óvoda, iskola) működése során elrendelt szüneteket. Kapcsolatot tart a távollévő foglalkoztatottakkal abból a célból, hogy az aktív dolgozókkal azonos tájékoztatást kapjanak. Meghívást kapnak a Hivatal által szervezett programokra, valamint tájékoztatást a távollét ideje alatt is igénybe vehető képzési formákról, pihenési és sportolási lehetőségekről.

2021-2026. évek közötti intézkedések:

2021 szeptemberében a Jászberényi Polgármesteri Hivatal PH/2797-21/2015. számú Közszolgálati szabályzatának IX. számú módosítása alapján a KSZ IV. fejezete kiegészült a gyermeket nevelő közszolgálati tisztviselő terheinek csökkentése érdekében évente egy alkalommal óvoda – és iskolakezdési támogatásra jogosult a köznevelésről szóló törvényben meghatározott nevelésben vagy oktatásban részt vevő, saját háztartásban nevelt gyermekére tekintettel. Az a közszolgálati tisztviselő jogosult a támogatásra, aki a tárgyév szeptember 1-jén a Hivatalnál foglalkoztatási jogviszonyban áll, és aki a gyermek szülője, gyámja.

Jászberényi Polgármesteri Hivatal PH/1084/2025. számú Közszolgálati Szabályzata alapján a vezetői megbízással nem rendelkező, 14 éven aluli vagy fogyatékos gyermeket nevelő illetőleg az idős vagy beteg hozzátartozót gondozó közszolgálati tisztviselő részére a jegyző engedélyezi az általános munkarendtől eltérő munkaidő beosztást.

Továbbá sok nyári tábor a városban, amely segíti a nők munkaerőpiacon való részvételét, megkönnyíti a nyári szünetben való gyermekelhelyezés, felügyelet problémáját.

A női foglalkoztathatóság javítása, mint intézkedési terv megvalósítása folyamatos, szükséges a 2023-2028-as években is folytatni.

2. ***A kulturális és közösségi fejlesztések helyzete a nők szempontjából, a nők kulturális és közösségi részvételének növelése, a közösségi kohézió erősítése és a családbarát programok fejlesztése***

Jászberényben a nők társadalmi és gazdasági szerepvállalása egyre hangsúlyosabbá válik, ami a közösségi és kulturális életben való részvételüket is pozitívan befolyásolja. A városban számos olyan kezdeményezés működik, amely kifejezetten a nők közösségi integrációját és önállóságát segíti elő. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködésében valósulnak meg olyan programok, amelyek célja a nők munkaerőpiaci lehetőségeinek bővítése, valamint a családi és munkahelyi kötelezettségek összeegyeztethetőségének támogatása. Különösen nagy jelentősége van azoknak a kezdeményezéseknek, amelyek a gyermekvállalás utáni visszatérés megkönnyítésére irányulnak, hiszen a kisgyermekes anyák számára ez jelenti az egyik legnagyobb kihívást a munka világába való visszatérés során.

A város kulturális és közösségi életében a nők aktív szerepet töltenek be, különösen a civil szervezetek és helyi közösségi kezdeményezések révén. A nők számára elérhető kulturális és szabadidős programok széles skálán mozognak, amelyek közé tartoznak a művészeti és kézműves foglalkozások, az egészségtudatosságot erősítő rendezvények, valamint a társadalmi szerepvállalást ösztönző fórumok és közösségi események. Az ilyen programok nemcsak a személyes fejlődést és a közösségi beilleszkedést segítik elő, hanem hozzájárulnak a nők társadalmi láthatóságának növeléséhez is.

A város kulturális és közösségi infrastruktúrája megfelelő hátteret biztosít a nők számára szervezett programok megvalósításához, ugyanakkor ezek elérhetősége és relevanciája még javításra szorul. A hátrányos helyzetű vagy egyedülálló anyák számára szervezett közösségi és támogató programok száma jelenleg korlátozott, ami megnehezíti a számukra a társadalmi részvételt és az integrációt. A kulturális és közösségi események időzítésének jobban igazodnia kellene a nők élethelyzetéhez, különös tekintettel a gyermekneveléssel kapcsolatos időbeli kötöttségeikre.

A nők közösségi szerepvállalásának további erősítése érdekében szükség lenne közösségi hálózatokra, amelyek lehetőséget biztosítanak az egymást támogató közösségek kialakítására. Az önkormányzat és a helyi civil szervezetek együttműködésével megvalósuló programoknak nagyobb hangsúlyt kellene fektetniük a nők vállalkozói készségeinek fejlesztésére, a társadalmi felelősségvállalás előmozdítására, valamint a nők szerepének megerősítésére a közéletben. Az inkluzív közösségi terek és a nők számára elérhető közösségi támogatási formák további bővítése elősegítheti, hogy a nők nagyobb arányban és aktívabb szerepben vehessenek részt Jászberény közösségi és kulturális életében.

A helyi esélyegyenlőségi program társadalmi megalapozottságát két részvételi fórum is erősítette 2025-ben. A május 28-án tartott fórumon a kulturális alapú megközelítés, a játék esélyteremtő szerepe és a jó gyakorlatok bemutatása (pl. játékkészítő verseny, élőszavas népmesemondás) kerültek előtérbe, amelyek rámutattak a közösségi és kulturális dimenziók jelentőségére az esélyegyenlőség megvalósításában. Az augusztus 28-i fórum a HEP felülvizsgálata mellett a gyermekek nyári táborának tapasztalataira, valamint a Jászok története konferencia identitáserősítő hatására fókuszált. A résztvevők egyhangúlag támogatták a técsői gyermekek táboroztatásának beemelését is a programba, amely a testvérvárosi szolidaritás kifejezése. A két fórum tapasztalatai megerősítették, hogy a közösségi programok bővítése és a kulturális alapú esélyegyenlőségi megközelítés széleskörű támogatottságot élvez, és szervesen illeszkedik a HEP céljaihoz.

Jászberény Város Esélyegyenlőségi Programját és intézkedési terveinek alakulását több szerv is véleményezi.

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete az 59/2023. (II. 22.) határozata alapján véleményezési jogot biztosít az Integrációs Kerekasztal számára a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására, továbbá a HEP Intézkedési Tervében foglaltak időarányos teljesítésére irányuló tájékoztatók vonatkozásában, akként, hogy a véleményezési joggal érintett előterjesztések az Integrációs Kerekasztal írásbeli véleményének csatolásával kerüljenek a Képviselő-testület elé előterjesztésre.

Jászberény Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata Képviselő-testülete is szintén minden évben a Jászberény Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának időarányos végrehajtásáról szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

Kérem Tisztelt Bizottságot, Tisztelt Képviselő-testületet, hogy jelen tájékoztatót elfogadni szíveskedjen.